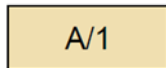
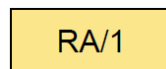

NURMEKSEN KAUPUNKI**YLIKYLÄN JA LAUTIAISEN RANTAOSAYLEISKAAVA**

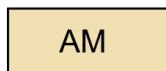
Yleiskaavamerkinnät ja määräykset:

Alueiden käyttötarkoitukset ja yleiskaavamääräykset:

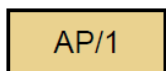
Asuntoalue

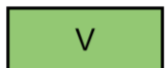
Loma-asuntoalue

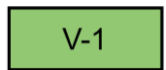
Maatilojen talouskeskusten alue

Pientalovaltainen asuntoalue

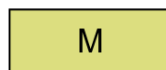

Virkistysalue

Virkistysalue

Alueelle saa rakentaa toimintaa tukevia rakenteita ja rakennelmia, joiden yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 150 kem².

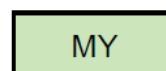
Maa- ja metsätalousvaltainen alue

Rakentamismääräys:

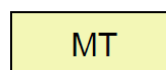
- Maankäyttö- ja rakennuslain 41 § 1 mom:n nojalla määrätään, että 200 metrin levyisellä keskivedenkorkeuden mukaisella rantavyöhykkeellä kielletään pysyvä rakentaminen ja rakennelmien tekeminen (eli alueella ei ole rakennusoikeutta, koska rakennusoikeus on siirretty A, AM, RA, RM -alueille).

Suunnittelumääräys:

- Hakkuissa ja metsänhoitotoissa tulee alueella noudattaa rantametsiin sopivia hakku- ja hoitotoimenpiteitä.

Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja.

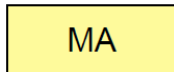
Maatalousalue

Rakentamismääräys:

- Maankäyttö- ja rakennuslain 41 § 1 mom:n nojalla määrätään, että 200 metrin levyisellä keskivedenkorkeuden mukaisella rantavyöhykkeellä kielletään pysyvä rakentaminen ja rakennelmien tekeminen (eli alueella ei ole rakennusoikeutta, koska rakennusoikeus on siirretty A, AM, RA, RM -alueille).

Suunnittelumääräys:

- Alue on tarkoitettu maatalouden harjoittamiseen. Alueella sallitaan maatalouteen liittyvä rakentaminen sekä haja-asutusmainen rakentaminen, jota tulee ensisijaisesti sijoittaa talouskeskuksen läheisyyteen ja peltojen reuna-alueelle.

Maisemallisesti arvokas peltoalue

Rakentamismääräys:

- Maankäyttö- ja rakennuslain 41 § 1 mom:n nojalla määrätään, että 200 metrin levyisellä keskivedenkorkeuden mukaisella rantavyöhykkeellä kielletään pysyvä rakentaminen ja rakennelmien tekeminen (eli alueella ei ole rakennusoikeutta, koska rakennusoikeus on siirretty A, AM, RA, RM -alueille).

Suunnittelumääräys:

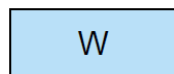
- Alueiden säilyminen avoimina ja viljelykäytössä on maisemakuvan kannalta tärkeää. Maatalouteen liittyvä rakentaminen tulee sijoittaa olemassa olevan rakentamisen läheisyyteen ja siten, että rakennukset eivät sulje avoimia näkymiä.

Venevalkama-alue

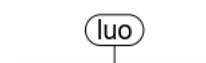
Suunnittelumääräys:

- Alueelle saa sijoittaa kalastusta ja veneilyä sekä uimarantaa palvelevia rakennuksia.

Vesialue

Kohde- ja viivamerkinnot sekä yleiskaavamääräykset:

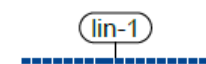
Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue.

Mahdollinen metsälain 10 §:n tai joku muu ympäristön tai luontoarvoltaan merkityksellinen alue. Alueen ominaispiirteitä ei saa heikentää.

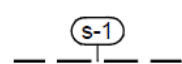
Linnustoltaan arvokas alue.

Alueen käyttöä suunniteltaessa ja toteutettaessa on otettava huomioon tärkeiden elinympäristöjen, eliölajiesiintymien ja luontokohteiden säilymisedellytykset.

Linnustoltaan arvokas alue (MAALI-alue).

Alueen käyttöä suunniteltaessa ja toteutettaessa on otettava huomioon tärkeiden elinympäristöjen, eliölajiesiintymien ja luontokohteiden säilymisedellytykset.

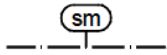
Suojeltava alueen osa.

Alueella sijaitsee luonnonsuojelulain 49 §:n mukaisen suojeltavan lajin lisääntymis- ja levähdyspaikka (liito-orava tai viitasammakko), jonka hävittäminen ja heikentäminen on kielletty.

Suojeltava alueen osa.

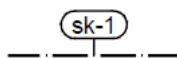

Alueella sijaitsee luonnonsuojelulain 49 §:n mukaisen suojeltavan lajin lisääntymis- ja levähdyspaikka (liito-orava tai viitasammakko), jonka hävittäminen ja heikentäminen on kielletty. Alueella esiintyy metsälain 10 §:n tarkoittamia tärkeitä elinympäristöjä, joiden ominaispiirteitä ei saa vaarantaa. Alueella sijaitsee vesilain 2.11 §:n mukaisia vesiluontotyyppejä, joiden luonnontilan vaarantamien on kielletty.

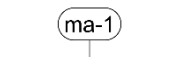
Muinaismuistoalue.

Muinaismuistolain rauhoittama kiinteä muinaisjäännös. Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen ja muu siihen kajoaminen on muinaismuistolain nojalla kielletty. Kaikista aluetta koskevista toimenpiteistä ja suunnitelmista on neuvoteltava Museoviranomaisen kanssa.

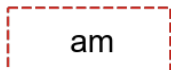
Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö.

Alueen suunnittelussa, rakentamisessa ja käytössä on edistettävä kulttuuriympäristön arvojen säilymistä sekä maiseman vaalimista. Alueella tapahtuva uudis- ja korjausrakentaminen ja muut suoritettavat toimenpiteet on sopeutettava kulttuuriympäristön ominaispiirteisiin ja maisemallisiin arvoihin. Erityistä huomiota tulee kiinnittää rakennusten sijoitteluun, mittakaavaan ja materiaalivalintoihin. Rakentamista koskevista suunnitelmista ja toimenpiteistä on pyydettävä museoviranomaisen lausunto.

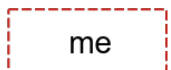

Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue.

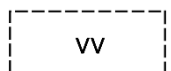
Korjaus- ja uudisrakentaminen tulee sopeuttaa vallitsevaan maisemaan ja rakentamistapaan ja ympäristöä tulee hoitaa alueen maisemalliset arvot huomioon ottaen. Maisemaa muuttaviin toimenpiteisiin lukuun ottamatta metsänkäsittely tulee museoviranomaiselle varata tilaisuus lausunnon antamiseen.

Maatilojen talouskeskuksen ohjeellinen alue.

Kotieläintalouden suuryksikön ohjeellinen alue.

Ohjeellinen uimaranta.

Suojeltava rakennus tai rakennettu ympäristö

Rakennustaiteellisesti, kulttuurihistoriallisesti ja/tai maisemallisesti arvokas rakennus tai rakennusryhmä, jota MRL 41.2 §:n nojalla ei saa purkaa. Rakennuksissa suoritettavien toimenpiteiden ja pihapiirin uudisrakentamisen ratkaisujen tulee olla sellaisia, että rakennusten ja pihapiirien erityiset arvot säilyvät. Ennen rakennusta tai sen ympäristöä muuttaviin toimenpiteisiin ryhtymistä tulee museoviranomaiselle varata tilaisuus lausunnon antamiseen. Kirjain viittaa kaavaselostuksen kohdeluetteloon.

SR-2/1

Arvokas rakennus tai rakennusryhmä.

Kulttuurihistoriallisesti tai maisemallisesti arvokas rakennus tai rakennusryhmä. Rakennuksissa suoritettavat korjaus- ja muutostyötoimenpiteet sekä pihapiirin uudisrakentaminen tai muut lähiympäristöön kohdistuvat toimenpiteet tulee toteuttaa siten, että kohteen kulttuurihistoriallisesti ja/tai maisemallisesti arvokas luonne säilyy.

Numero viittaa kaavaselostuksen kohdenumerointiin.

Historiallisesti arvokas kohde tai -alue.

Alueella olevat historialliset rakenteet on säilytettävä. Suuremmista kohdetta koskevista suunnitelmista tulee neuvotella museoviranomaisten kanssa.

sh

rs

Ohjeellinen rantasaunan rakennusala, jolle saa rakentaa enintään 25m² suuruisen rantasaunan.

Alueella jo oleva asuin-/lomarakennus

Alueelle sijoitettavan uuden asuin- /lomarakennuksen ohjeellinen sijoituspaikka

yt/kk

Yhdystie/kokoojakatu

Ohjeellinen moottorikelkkareitti

Ohjeellinen melontareitti.

Z

Johto tai linja.

Ympyrään merkitään johdon tai linjan tyyppiä kuvaava kirjain tai muu tunnus.

Piirtämistekniset merkinnät:

Yleiskaava-alueen raja

Alueen raja

Osa-alueen raja

----- Ohjeellinen alueen tai osa-alueen raja

Ranta-asemakaava-alueen raja.

Yleiskaavan erityismääräykset:

Rakentamisen yleiset perusteet

Rantavyöhykkeen (enintään 200 metrin vyöhyke rantaviivasta) rakennusoikeus tilakohtaisesti on osoitettu A-, AM- ja RA-alueille. Rantavyöhykkeelle osoitetuille rakennuspaikoille rakennusluvut voidaan myöntää suoraan yleiskaavan perusteella ilman ranta-asemakaavaa (MRL 72.1 §).

Maankäyttö- ja rakennuslain 43 § 2 mom:n nojalla määrätään, että yleiskaava-alueella, lukuun ottamatta maa- ja metsätalousalueita, ellei kaavassa ole toisin määrätty, ovat ilman maankäyttö- ja rakennuslain 128 §:ssä tarkoitettua lupaa kiellettyjä maisemaa muuttavat maanrakennustyöt tai muut näihin verrattavat ympäristön luonnetta muuttavat toimenpiteet (*toimenpiderajoitus*).

Alueiden rakentamisessa noudatetaan kaupungin rakennusjärjestyksessä olevia määräyksiä, ellei kaavassa ole toisin määrätty.

A-, AM- ja RA-alueiden määräyksiä

Muodostettavan uuden rakennuspaikan vähimmäiskoko tulee olla vähintään 3000 m² ja ranta-alueilla 3500 m², mikäli kiinteistö voidaan liittää yleiseen vesi- ja viemäriverkkoon, voi rakennuspaikan pinta-ala olla pienempi kuitenkin vähintään 2500 neliometriä. Asuinrakennusten etäisyys keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta tulee olla A-, ja RA-alueilla vähintään 35 m, mikäli maasto- ja maisemalliset olosuhteet eivät muuta edellytä. A- ja RA-alueilla kullakin rakennuspaikalla rakennusten lukumäärä saa olla enintään 3–4 kpl. (Rakennukset tulisi sijoittaa niin korkealle, että niille voi aiheutua vahinkoa vasta sellaisesta tulvasta, jonka arvioidaan esiintyvän keskimäärin kerran 100 - 200 vuodessa <http://www.kuntaliitto.fi/yhdysk/yhdhome1.htm>)

Asuntoalueelle (A) saa sijoittaa enintään Iu^{1/2} kerroksisia asuinrakennuksia. Rakennuspaikan yhteenlaskettu rakennusoikeus saa olla enintään 300 k-m².

Maatilojen talouskeskusten alueella (AM) olemassa oleviin rakennuksiin ja huonokuntoisten rakennusten paikalle rakennettaviin uudisrakennuksiin saa sijoittaa maataloutta ja siihen soveltuvia sivuelinkeinoja palvelevia toimintoja. Maatilan päärakennuksen lisäksi saa rakentaa yksiasuntoisen asuinrakennuksen, jonka rakennusoikeus on 200 k-m² sekä sen lisäksi saa rakentaa maatilatalouden harjoittamiseen tarkoitettuja tuotanto- ja talousrakennuksia.

Loma-asuntoalueet (RA) on tarkoitettu pääasiassa omarantaisia loma-asuntoja varten. Kullekin rakennuspaikalle saa rakentaa enintään ½kI tai Iu^{1/2} -kerroksisen loma-asunnon ja rantasaunan sekä muut tarpeelliset talousrakennukset. Rakennuspaikan rakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 250 k-m² jakautuen siten, että rantasauna 30 k-m² ja vierasmaja loma-asunnon välittömässä läheisyydessä 30 k-m². Rakennuksen kerrosalaa ja kerroslukua määriteltäessä on otettava huomioon rakennuspaikan koko, rakennuksen etäisyys rantaviivasta, maaston kaltevuus ja rakennuksen maisemaan soveltuvuus. Saarissa rakennuspaikan rakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 80 k-m².

Rakennusten tulvavaikutuksille arkojen rakennosien ja talousvesien imeytysalueiden alin sallittu korkeus N60-järjestelmässä on Lautiaisen alueella +96,10. Imeytyksestä ei saa olla haittaa omalle eikä naapurin talousvesilähteelle.

Maantien läheisyyteen rakennettaessa tulee rakennukset sijoittaa siten, että ne tarvittaessa suojaavat oleskelualueita maantien liikennemelulta sekä muutoinkin huomioida liikennemelulta suojautuminen.

Asuinrakennukseen liittyvä erillinen kerrosalaltaan enintään 30 m²:n suuruinen sauna- ja talousrakennus voidaan sijoittaa vähintään 15 m:n etäisyydelle keskiveden mukaisesta rantaviivasta. Rakennuspaikkaan liittyvän erillisen enintään 10 m² :n suuruisen grillikatoksen saa sijoittaa maalle vähintään 10 m:n etäisyydelle keskiveden mukaisesta rantaviivasta.

Rakennusten tulisi olla harjakattoisia ja ikkunoiden monijakoisia.

Asuinrakennusta varten tulee olla riittävästi laadultaan soveltuvaa talousvettä.

Jätevesiä ja jätteitä koskevat määräykset

Jätevesien käsittelyssä noudatetaan Nurmeksien kaupungin ympäristönsuojelumääräyksiä, ja jätteiden käsittelyssä ja keräyksessä Nurmeksien kaupungin yleisiä jätehuoltomääräyksiä.

Jätteiden ja jätevesien käsittelystä tulee olla rakennuslupahakemuksessa asianmukaisiin selvityksiin perustuva suunnitelma.

Rakennusten ympäristöön sopivuus ja maisema

Rakennusten ja rakenteiden tulee sopeutua malliltaan, materiaaleiltaan, mittasuhteiltaan ja väriykseltään luonnon- ja kulttuurimaisemaan eikä niitä saa sijoittaa avoimille ranta- ja peltoalueille. Uudet rakennukset on pyrittävä sijoittamaan olemassa olevien rakennusten ja rakennusryhmän yhteyteen ja maisemoimaan istutuksin.

Maisemaa tulee käsitellä siten, että alueiden ominaispiirteitä ei olennaisesti muuteta. Luonnontilaista rantaviivaa ei saa muuttaa tai siirtää kaivamalla, louhimalla tai pengertämällä.

Rakentaminen ja liikennöinti

Rakennettaessa ranta-alueelle, jolle ei voida järjestää tieyhteyttä, tulee rakennuslupan hakijan osoittaa ennen luvan myöntämistä käyttökelpoinen venevalkama tai jokin muu kulkuyhteys, johon hakijalla on pysyvä käyttö- ja rasiteoikeus.

Teiden ja sähkölinjojen sijoittamisessa on maasto-olot ja maisemalliset arvot otettava huomioon siten, ettei tie- tai sähkölinjaus aiheuta laajalle näkyviä haitallisia muutoksia järvi- tai muuhun maisemaan.

Ennen rakennuslupien myöntämistä on yhdysteiden varten sijoittuville uusille rakennuspaikoille saatava liittymälupa.

Mikäli kaavassa rakentamisesta tai muusta siihen verrattavasta seikasta kaavassa ei ole määräystä, niin noudatetaan kulloinkin voimassa olevaa Nurmeksien yhteistä rakennusjärjestystä.

Kuopiossa 5.2.2021

FCG FINNISH CONSULTING GROUP OY

Timo Leskinen
DI

Nurmeksen kaupunginvaltuusto on kokouksessaan __. __2021 __ §:n kohdalla hyväksynyt tämän osayleiskaavan oikeusvaikutteisena yleiskaavana.

Nurmeksessa __. __2021

hallintojohtaja

NURMEKSEN KAUPUNKI

Ylikylän ja Lautiaisen ranta- osayleiskaava

Kaavaselostus

Hyväksytty: KVALT 29.4.2021 § 30

Tämä asemakaava on yhtäpitävä
Nurmeksen kaupunginvaltuuston
päättöksen 29.4.2021 § 30 kanssa.
Nurmeksessa 30.6.2021

SISÄLLYSLUETTELO

1	OSAYLEISKAAVA-ALUE	3
2	PERUSTIEDOT	4
2.1	Suunnittelutilanne	4
2.2	Maanomistus.....	10
2.3	Yhdyskuntarakenne	10
2.4	Palvelut.....	10
2.5	Liikenne	10
2.6	Yhdyskuntatekniikka	12
2.7	Ympäristön häiriötekijät	12
3	KULTTUURIYMPÄRISTÖ.....	13
3.1	Rakennuskohteet.....	13
3.2	Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue	15
3.3	Muinaisjäännökset	16
4	LUONNONYMPÄRISTÖ.....	19
4.1	Kallio- ja maaperä	19
4.2	Maisema.....	20
4.3	Vesiluonto	22
4.4	Kasvillisuus.....	23
4.5	Eläimistö	24
4.6	Uhanalaiset ja silmällä pidettävät lajit	26
4.7	Luontodirektiivin liitteen IV (a) lajit.....	26
4.8	Luonnonsuojelun kannalta arvokkaat alueet.....	27
5	TAVOITTEET	39
5.1	Yleistavoitteet ja suunnitteluperiaatteet.....	39
5.2	Virkistyskäyttö	40
5.3	Elinkeinot, palvelut	40
5.4	Liikenne ja infrastruktuuri.....	40
5.5	Rakentaminen	40
6	MITOITUS	41
6.1	Yleiset mitoitusnormit	41
6.2	Rakennusoikeuden laskentaperiaatteet.....	41
6.3	Kaava-alueen mitoitusvyöhykkeet	43
7	RANTAOSAYLEISKAAVA JA SEN PERUSTELUT	45
7.1	Yleistä.....	45
7.2	Aluevarausten pääperustelut.....	45
7.2.1	Asuntoalueet.....	45
7.2.2	Virkistysalueet ja -reitit.....	46
7.2.3	Kulttuuri- ja luonnonympäristö	46
7.2.4	Maa- ja metsätalousvaltaiset alueet	49
7.2.5	Liikenne.....	51

	7.2.6	Muut alueet ja merkinnät.....	51
	7.2.7	Yleiskaavan erityismääräykset.....	51
8		VAIKUTUSTEN ARVIOINTI	54
	8.1	Yleistä.....	54
	8.2	Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteutuminen	54
	8.3	Maakuntakaavan suunnittelutavoitteiden toteutuminen	54
	8.4	Vaikutukset luontoon ja maisemaan.....	55
	8.5	Vaikutukset rakennettuun kulttuuriympäristöön.....	57
	8.6	Vaikutukset nykyiseen yhdyskuntarakenteeseen.....	57
	8.7	Vaikutukset liikenteeseen	57
	8.8	Vaikutukset sosiaaliseen ympäristöön	57
	8.9	Taloudelliset vaikutukset	57
9		TOTEUTTAMINEN	58
	9.1	Osayleiskaavan oikeusvaikutukset	58
	9.2	Rakennuslupakäsittely rantaosayleiskaava-alueella	59
	9.3	Ohjeet loma-asutuksen jätevesien käsittelylle ja jätehuollon järjestämiselle.....	60
	9.4	Laatimiskustannukset.....	60
10		SUUNNITTELUVAIHEET JA OSALLISTUMINEN.....	61
	10.1	Vireille tulo	61
	10.2	Valmistelu- ja luonnosvaihe	61
	10.3	Ehdotusvaihe	61

Liitteet:

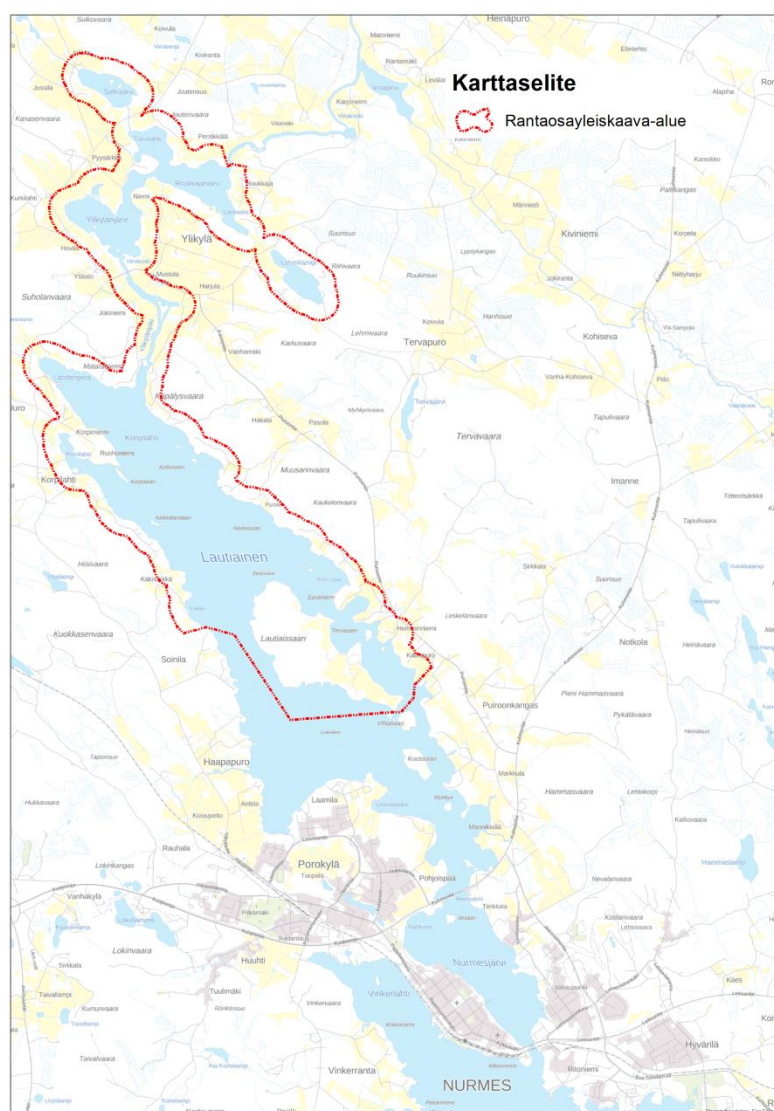
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma
Rakennusinventoinnin täydennys
Mitoitustaulukko
Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelun muistio
Vastine luonnosvaiheen palautteeseen
Vastine ehdotusvaiheen palautteeseen
Kaavakartta

NURMEKSEN KAUPUNKI YLIKYLÄN JA LAUTIAISEN RANTAOSAYLEISKAAVA

1 OSAYLEISKAAVA-ALUE

Rantaosayleiskaavan alueeseen kuuluu Ylikylänjärven, Roukkajanjärven, Lehmilammen, Sulkujärven ja Lautiaisen ranta-alueita. Lautiaisesta osa on jo voimassa olevan Nurmeksen keskustaajaman rantaosayleiskaavan piirissä, joten Lautiaisen ranta-alueista vain osa on mukana tässä kaavassa.

Kaava-alue sijoittuu Nurmeksen keskustasta katsottuna pohjoisen ja luoteen välimaastoon. Lähimmillään kaava-alue on noin kolmen kilometrin etäisyydellä Nurmeksen taajama-alueesta, kauimmillaan noin kymmenen kilometrin päässä. Suunnittelualueeseen kuuluu ranta-alueita Ylikylästä, joka on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö. Suunnittelualueen sijainti ja rajausta ilmenevät alla olevasta kuvasta.

Kuva 1. Suunnittelualueen sijainti ja rajausta.

2 PERUSTIEDOT

Tavoitteena on laatia oikeusvaikutteinen rantaosayleiskaava, jolla mitoitetaan alueen maanomistajien rakennusoikeus rantavyöhykkeellä. Mitoituksen perusteella osoitetaan rakennuspaikat huomioiden parhaalla mahdollisella tavalla muun muassa Ylikylälle vuonna 1996 laadittu kyläsuunnitelma, luontoarvot, arkeologinen kulttuuriperintö sekä Ylikylän arvo kulttuuriympäristönä.

Suunnittelualueella on rantaviivaa yhteensä noin 37 kilometriä. Tästä määrästä n. 27 kilometriä on järven tai yli 10 hehtaarin kokoisen lammen mannerrannalla. Lisäksi suunnittelualueella on n. 4 kilometriä jokirantaviivaa ja 6 kilometriä Lautiaissaaren rantaviivaa.

2.1 Suunnittelutilanne

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Ne on otettava huomioon ja niiden toteuttamista on edistettävä maakunnan suunnittelussa, kuntien kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa. Valtioneuvosto hyväksyi 14.12.2017 uudet valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, jotka astuivat voimaan 1.4.2018.

Alueidenkäyttötavoitteiden tehtävänä on

- varmistaa valtakunnallisesti merkittävien seikkojen huomioon ottaminen maakuntien ja kuntien kaavoituksessa sekä valtion viranomaisten toiminnassa,
- auttaa saavuttamaan maankäyttö- ja rakennuslain ja alueidenkäytön suunnittelun tavoitteet, joista tärkeimmät ovat hyvä elinympäristö ja kestävä kehitys,
- toimia kaavoituksen ennakko-ohjauksen välineenä valtakunnallisesti merkittävässä alueidenkäytön kysymyksissä ja edistää ennakko-ohjauksen johdonmukaisuutta ja yhtenäisyyttä sekä
- edistää kansainvälisten sopimusten täytäntöönpanoa Suomessa

Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) mukaan ne on otettava huomioon ja niiden toteuttamista on edistettävä maakunnan suunnittelussa, kuntien kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet välittyvät yleiskaavaan osin maakuntakaavan kautta.

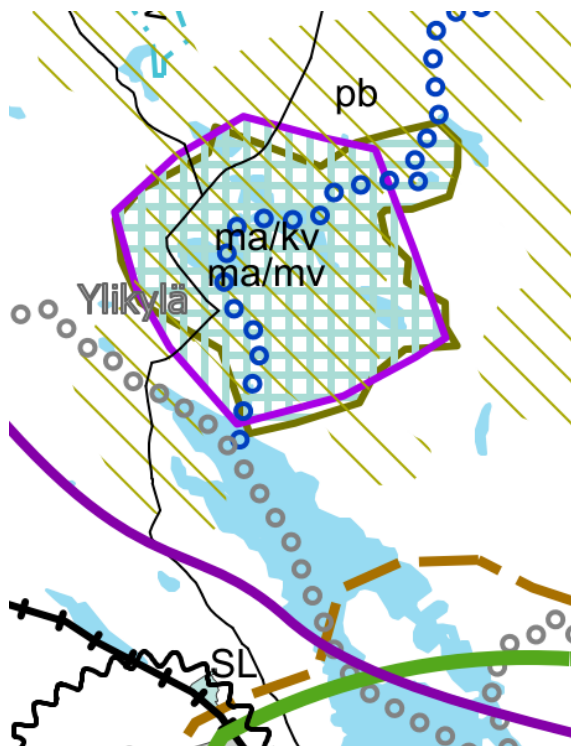
Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet käsittelevät seuraavia asiakokonaisuuksia:

- Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
- Tehokas liikennejärjestelmä
- Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
- Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
- Uusiutumiskykyinen energiahuolto

Maakuntakaava

Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040 hyväksyttiin maakuntavaltuuston kokouksessa maanantaina 7.9 ja maakuntahallitus määräsi kaavan voimaan kokoukseen 23.11. maankäyttö- ja rakennuslain 201 §:n mukaisesti ennen kuin se on saanut lainvoiman. Kaavasta on tehty yksi valitus ja se on hallinto-oikeuden käsittelyssä.

Kaava kumosi kaikki voimassa olevat maakuntakaavat eli neljä vaihemaakuntakaavaa. Vain kolmannen vaihemaakuntakaavan tuulivoimaloiden alueet jätettiin edelleen voimaan. Kyseessä on siis koko Pohjois-Karjalan kattava ja kaikki keskeiset maankäytön teemat käsittävä kokonaismaakuntakaava.

Kuva 2. Ote Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040.

Maakuntakaavassa on seuraavia aluevarauksia ja muita merkintöjä laadittavan ranta-osayleiskaavan alueella:

Liikenteen kehittämiskäytävä (lk)

Liikenteen kehittämiskäytävä -merkinnällä osoitetaan kaksi kansainvälistä liikennekäytävää, jotka ovat Pohjois-Karjalan läpi kulkevat ja Joensuussa risteävät Kuutoskäytävä ja Ysikäytävä. Kuutoskäytävä on neljän eri kulkumuodon (tie-, raide-, vesi- ja lentoliikenne) liikennekäytävä. Kuutoskäytävän Joensuusta Etelä-Suomen suuntaan johtava osuus on samalla Pohjois-Karjalan vientiteollisuuden tärkein kuljetuskäytävä. Ysikäytävä on kahden eri kulkumuodon (tie- ja raideliikenne) kansallisesti merkittävä poikittainen liikennekäytävä Pohjois-Karjalan kautta Venäjälle.

Suunnittelumääräys

Käytävää kehitetään kansainvälisenä liikennekäytävänä, jonka maankäytön suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota liikenteen sujuvuuteen ja turvallisuuteen, kansainvälisen liikenteen, logistiikan ja matkailun palveluihin sekä elinkeinoelämän toimintaedellytysten ja vähähiilisen liikenteen mahdollisuuksien edistämiseen.

Taajamaseudun kehittämisen kohdealue (ts)

Merkinnällä osoitetaan seudullista merkitystä omaaviin taajamiin liittyvää lähialuetta, jolla on tarvetta maankäytön ohjaukseen taajamarakenteen ja haja-asutusalueen yhteensovittamisessa yhdyskuntarakenteen, liikennejärjestelmän, virkistys- ja vapaa-ajanverkoston sekä kulttuuriympäristöarvojen kannalta.

Suunnittelumääräys

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee edistää yhdyskuntarakenteen eheyttämistä ja ottaa huomioon taajaman laajentumis- ja kehittämistarpeet, virkistys- ja vapaa-ajanverkostojen jatkuvuus sekä maisemarakenteen ja kulttuuriympäristön erityispiirteet. Maaseutuelinkeinojen kannalta hyvät peltoalueet tulee turvata muulta rakentamiselta.

Matkailun ja virkistykseen kehittämisen kohdealue (mv)

Merkinnällä osoitetaan matkailun ja virkistykseen kannalta valtakunnallisesti ja osin kansainvälisesti merkittäviä kehitettäviä aluekokonaisuuksia.

Suunnittelumääräys

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa alueita tulee kehittää maakunnan keskeisimpinä matkailun ja virkistykseen, vapaa-ajan, luonnon ja kulttuurin sekä tapahtumien vetovoima-alueina. Suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota luontomatkailun, matkailuelinkeinojen, vapaa-ajantoimintojen ja muiden palvelujen kehittämisedellytyksiin. Suunnittelussa on lisäksi otettava huomioon alueiden ekologisesti, taloudellisesti ja sosiaalisesti hallittu kasvu.

Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (ma/kv)

Osa-aluemerkinnällä osoitetaan valtakunnallisesti arvokas kulttuurihistoriallinen rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009). Kohdemarkinnalla osoitetaan alle 5 hehtaarin kokoiset kohteet keskusta- ja taajamatoimintojen alueiden ulkopuolelta. Merkintä pohjautuu Pohjois-Karjalan 3. vaihemaakuntakaavan selvitykseen (Liite 3, 2013: "Valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt Pohjois-Karjalassa").

Suunnittelumääräys

Alueen suunnittelussa on otettava huomioon kulttuurihistoriallisen rakennetun ympäristön kokonaisuus ja ominaispiirteet sekä turvattava merkittävien kulttuurihistoriallisten ja maisemallisten arvojen säilyminen.

Valtakunnallisesti merkittävä maisema-alue (ma/mv)

Merkinnällä osoitetaan valtakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeät alueet.

Suunnittelumääräys

Alueen suunnittelussa ja käytössä on otettava huomioon arvokkaan maisema-alueen kokonaisuus, ominaispiirteet ja maisema-arvot sekä turvattava ja edistettävä niiden säilymistä.

Peltobiotalousalue (pb)

Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti merkittäviä yhtenäisiä peltoalueita, joille sijoittuu tärkeitä maaseutuelinkeinoja, erityisesti maanviljelyä.

Suunnittelumääräys

Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee huomioida maaseutuelinkeinojen toimintaedellytykset ja niiden kehittämismahdollisuudet. Maaseutuelinkeinojen kannalta hyvät peltoalueet tulee turvata muulta rakentamiselta.

Suunnittelusuositus

Alueella on tarvetta yhteistoimintaan yhteisten suunnittelu- ja kehittämisperiaatteiden luomiseksi kuntakaavoituksessa. Alueelle suositellaan laadittavaksi maaseudun kehittämissuunnitelma, jossa luodaan tavoitteet ja esitetään toimenpiteet maaseutu- ja loma-asutuksen, maaseutuelinkeinojen ja vapaa-ajan tarpeiden kehittämiseksi ja yhteensovittamiseksi.

Ohjeellinen vesiretkelyreitti

Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti tai valtakunnallisesti merkittävimmät melontaan ja soutuun soveltuvat ohjeelliset vesiretkelyreitit.

Ohjeellinen moottorikelkkailureitti

Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti tai valtakunnallisesti merkittävimmät ohjeelliset moottorikelkkailureitit.

Suunnittelumääräys

Moottorikelkkailureitit tulee ohjata kulkemaan siten, että niistä aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa asutukselle, elinkeinoille ja luonnonympäristölle. Yksityiskohtaisempi suunnittelu tulee tehdä yhteistyössä maanomistajien ja viranomaisten kanssa. Suunnittelussa tulee lisäksi ottaa huomioon ympäristövaikutukset.

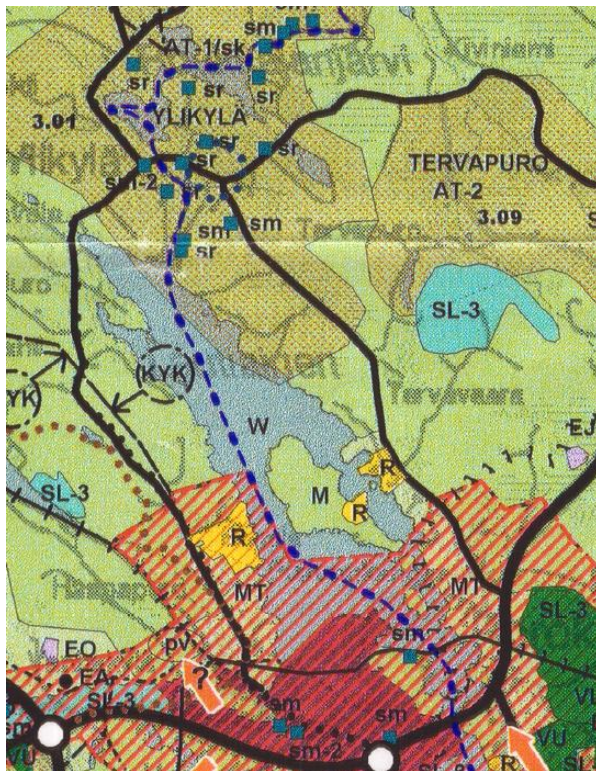
Ohjeellinen moottorikelkkareitti on osoitettu kulkemaan Nurmeksen keskustan suunnasta Lautiaisen jäätä pitkin Lautiaisen pohjoisrannalle.

Yleiskaavoitus

Nurmeksen kaupungin yleiskaava on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 26.10.2000. Kaava on nimeltään Rakennesuunnitelma 2010, eikä se ole oikeusvaikutteinen. Kaava ohjaa kaupungin yhdyskuntakehitystä ja toimii osana kunnan kehittämisstrategiaa.

Rakennesuunnitelmassa on osoitettu rantayleiskaavan alueella Ylikylä AT-1-merkinnällä ”pääkylä, jolla sijaitsee tai jolle suunnitellaan maaseudun peruspalveluita ja jota pidetään kunnan tasapuolisen kehittämisen ja rakentamisen kannalta edullisena.

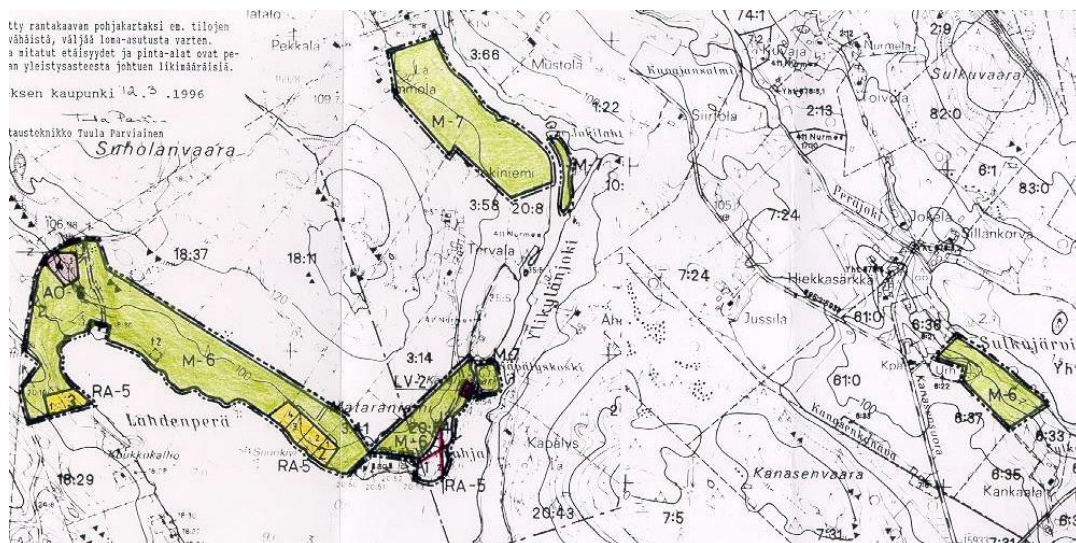
Alueiden käytön ja rakentamisen järjestämisen ohjaamiseksi tulisi laatia asemakaava tai vähintäänkin kyläsuunnitelma”. Lisäksi on osoitettu muun muassa R-merkinnällä loma- ja matkailualueita rantayleiskaava-alueen eteläosiin sekä arvokkaita rakennuskohteita ja mui- naisjäännöksiä Ylikylän alueella.

Kuva 3. Ote Nurmeksen yleiskaavasta (rakennesuunnitelma 2010) rantayleiskaavan alueella.

Asemakaava

Suunnittelualueella on voimassa Mataraniemen rantakaava, joka ulottuu useiden tilojen alueelle Lautiaisen, Ylikylänjoen ja Sulkujärven rannoilla. Rantakaavalla on osoitettu 5 omarantaista loma-asunnon rakennuspaikkaa ja yksi ei-omarantainen erillispientalon rakennuspaikka. Rantakaava on vahvistettu Pohjois-Karjalan ympäristökeskuksessa 15.1.1998.

Kuva 4. Ote Mataraniemen rantakaavasta.

Muut suunnitelmat ja selvitykset

Muita kaavan laadinnassa hyväksikäytettäviä suunnitelmia ovat:

- Ylikylän kyläsuunnitelma, laadittu kyläläisten ja Nurmeksens kaupungin yhteistyönä vuonna 1996.
- Valtakunnallisesti arvokkaiden maaseudun kulttuurimaisemien ja maisemanähtävyyksien nykytila Pohjois-Karjalassa, Pohjois-Karjalan ELY-keskus, 2014.
- RKY-inventointi, Museovirasto, 2009
- Valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden inventointi, Maisema-alue työryhmä, 1995.
- Nurmeksens keskinen osa-alue 1, järvien ja suurten lampien rantojen luontoselvitys, Katri Kokkonen/Nurmeksens kaupunki, 2006
- Luontoselvityksen päivitys, FCG 2017

Laadittavia inventointeja ovat luonto- ja maisemainventointi sekä ja kulttuuriympäristöinventointi.

Rakennusjärjestys

Lieksan ja Nurmeksens yhteinen rakennusjärjestys on tullut voimaan 1.3.2012. Rakennusjärjestyksessä on annettu mm. seuraavia määräyksiä:

Asemakaava-alueen ulkopuolella:

- o Rakennuspaikan tulee olla sijainniltaan, muodoltaan, maastosuhteiltaan ja maaperältään tarkoitukseensa sovelias ja pinta-alaltaan vähintään 3 000 neliometriä (0,3 hehtaaria).
- o Jos kiinteistö voidaan liittää yleiseen vesi- ja viemäriverkkoon, voi rakennuspaikan pinta-ala olla edellä mainittua pienempi kuitenkin vähintään 2 500 neliometriä.
- o Saari, jonka pinta-ala on alle 10 000 m² (1 hehtaaria), ei muodosta rakennuspaikkaa.
- o Asumiseen tarkoitettulle rakennuspaikalle saa rakentaa enintään yhden kaksiasuntoisen asuinrakennuksen.
- o Rakennuspaikalle toteutettavien rakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 10 % rakennuspaikan pinta-alasta ja enintään 500 m².
- o Maa- tai metsätalouskäytössä olevan maatilan tilakeskukseen saa asuinrakennuksen lisäksi rakentaa yksiasuntoisen asuinrakennuksen, jonka kerrosala saa olla enintään 200 m² sekä maatilatalouden harjoittamiseen tarkoitettuja tuotanto- ja talousrakennuksia.

Rakentaminen ranta-alueelle:

- o Rakennettaessa ranta-alueille tulee erityistä huomiota kiinnittää rakennusten korkeusasemaan, muotoon, ulkomateriaaleihin ja väriyteen. Rakennuspaikalla tulee rantavyöhykkeen kasvillisuus pääosin säilyttää ja vain harventaminen on sallittua. Rakennuksien ja rannan välisen maastoalueen puusto tulee säilyttää suojametsänä.
- o Rakennusten etäisyyden rantaviivasta ja sijainnin rakennuspaikalla tulee olla sellainen, että maiseman luonnonmukaisuus mahdollisuuksien mukaan säilyy.
- o Rakennuksen etäisyyden keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta tulee olla vähintään 35 metriä, kuitenkin alle 100 m² suuruisen loma-asunnon etäisyys voi olla 25 metriä, mistä voidaan maasto-olosuhteista johtuvista syistä vähäisesti poiketa.
- o Saunarakennuksen, jonka kerrosala on enintään 30 m², saa rakentaa 15 metrin päähän keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta, milloin se jätevesien käsittelyn osalta on mahdollista.

- Kevyet rakennelmat on pääsääntöisesti sijoitettava vähintään 15 metrin etäisyydelle rantaviivasta.
- Grillikatos ja muu vastaava avoin rakennelma saadaan sijoittaa vähintään 10 metrin päähän rantaviivasta, jos se sijoittuu rantapuuston sisään, muutoin vähintään 15 metrin etäisyydelle. Venevaja ei saa ulottua veden päälle ja sen on sopeuduttava ympäristön rakennuskantaan ja maisemaan.
- Rantarakennuspaikalle, joka sijaitsee ranta-alueella, ei saa sijoittaa katosta, joka on pinta-alaltaan suurempi kuin 60 m². Maasto- ja maisemaolosuhteista johtuen edellä olevasta määräyksestä voidaan poiketa.
- Uuden rakennuspaikan pinta-alan tulee olla vähintään 3500 m². Alle 10 000 m²:n (1 hehtaarin) kokoiselle saarelle ei saa muodostaa uutta rakennuspaikkaa. Jos kiinteistö voidaan liittää yleiseen vesi- ja viemäriverkkoon, voi rakennuspaikan pinta-ala olla edellä mainittua pienempi kuitenkin vähintään 2 500 neliometriä. Rakennuspaikan rantaviivan pituuden tulee olla vähintään 45 metriä.
- Rakennuspaikalle saa rakentaa yhden enintään kaksikerroksisen ja enintään kaksiasuntoisen loma- tai asuinrakennuksen.
- Rakennuspaikalle toteutettavien rakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 8 % rakennuspaikan pinta-alasta ja enintään 400 m².
- Rantasaunan katetun terassin pinta-ala saa olla enintään 50 % saunarakennuksen kerrosalasta.

Pohjakartta

Osayleiskaavan pohjakarttana käytetään maastokarttaa 1:10 000.

2.2 Maanomistus

Yksityiset maanomistajat omistavat suurimman osan kaavoitettavasta alueesta.

2.3 Yhdyskuntarakenne

Alueella on olemassa olevaa haja-asutusluonteista vakituista asutusta ja loma-asutusta. Asutusta on eniten Riihivaarantien, Jokiniementien, Puiroontie ja Korpilahdentie varressa. Haja-asutusalueella on omakotitalojen lisäksi myös jonkin verran maatiloja. Suurin osa loma-asunnoista sijaitsee Lautiaisen rannoilla, mutta lisäksi loma-asuntoja sijaitsee muun muassa Roukkuanjärven Talvilahdessa. Mataraniemen rantakaavan mukaisista rakennuspaikoista yksi on rakennettu.

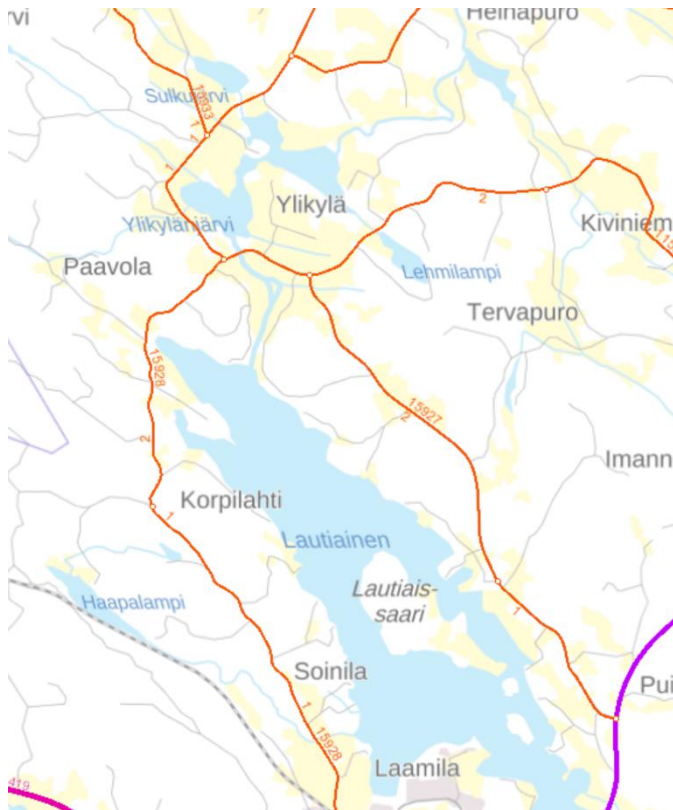
2.4 Palvelut

Palvelut haetaan Nurmeksen keskustasta, jonne on kaava-alueelta matkaa tiestöä pitkin noin 5-15 kilometriä.

2.5 Liikenne

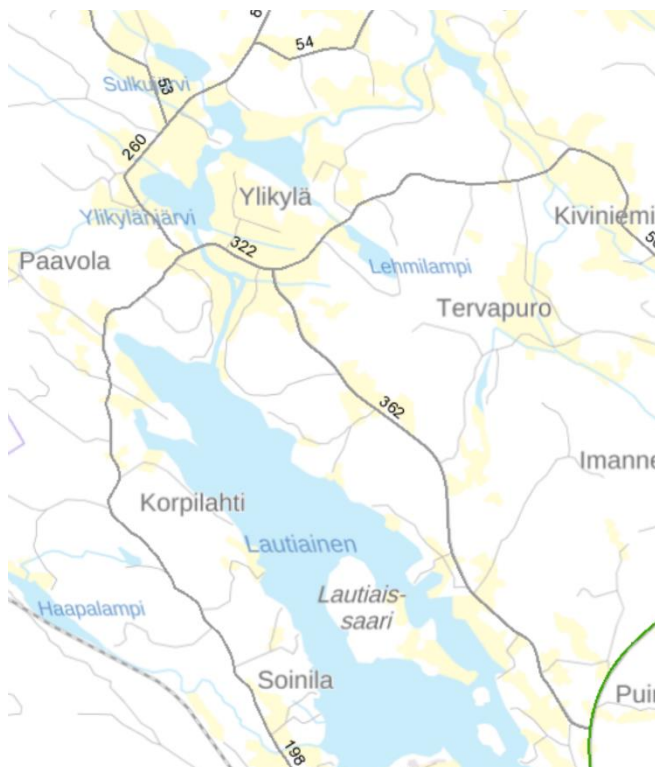
Seuraavassa on esitetty suunnittelualueen yleiset maantiet. Tienumeron jäljessä on tien nimi kunnan osoitekartalla. Alueen tiet ovat yhdysteitä.

- 15928, Ylikyläntie
- 15930, Ylikyläntie
- 15927, Puiroontie
- 15931, Riihivaarantie
- 15933, Ritolantie

Kuva 5. Maantiet 2018. (Lähde: Liikennevirasto)

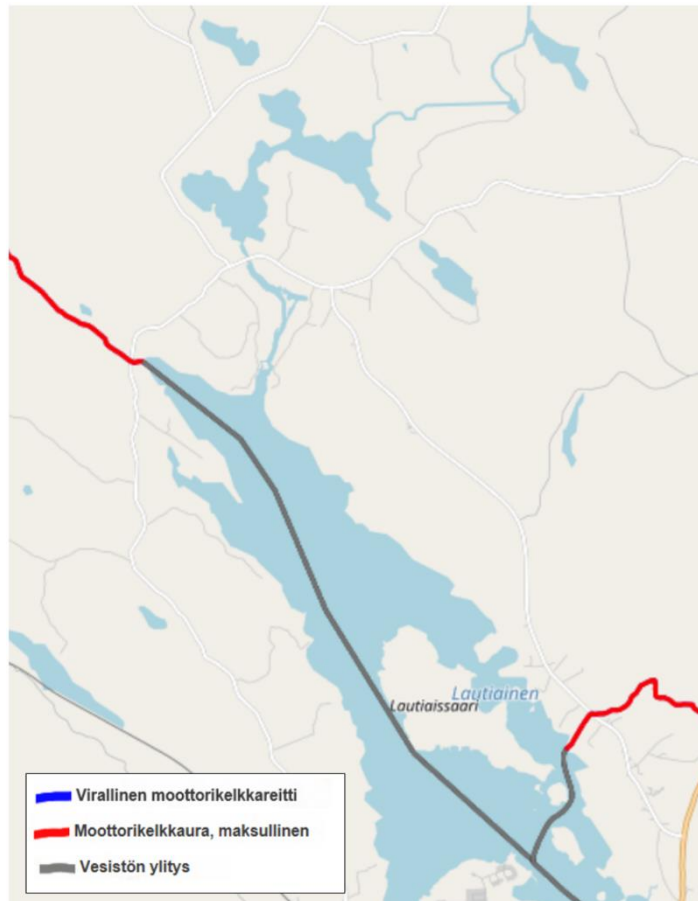
Alueen liikennemäärät (ajoneuvojen lkm/vrk) vuonna 2017 on esitetty alla olevassa kuvassa.

Kuva 6. Alueen liikennemäärät vuonna 2017. (Lähde: Liikennevirasto)

Reitit ja urat

Kaavoitettavalla alueella kulkee maksullinen moottorikelkkaura sekä vesistön ylitykseen käytettävä moottorikelkkaura.

Kuva 7. Moottorikelkkaurat kaavoitettavalla alueella.

2.6 Yhdyskuntatekniikka

Ylikylän alue on pääosin vesihuollon piirissä. Vesijohtolinja kulkee Ylikylänjoen ja Ylikylänjärven molemmiin puoliin haarautuen Sulkujärven kohdalla pohjoiseen ja itään.

Lisäksi vesijohtolinja kulkee etelästä Lautiasen itärantaa pitkin Hemminniemeen asti.

Sähköverkko kattaa lähes koko suunnittelualueen. Päälinja kulkee Lautiasen länsirantaa mukaillen haarautuen Ylikylänjärven eteläosassa pohjoiseen ja itään kulkevaan linjaan. Lautiasen itärannalla sähkölinja kulkee etelästä Hemminniemeen asti haarautuen myös Lautiaissaareen.

2.7 Ympäristön häiriötekijät

Alueella ei ole pilaantuneita maa-alueita.

Alueella tai sen läheisyydessä olevien teiden liikennemäärät vuorokaudessa ovat alhaisia, joten liikenne aiheuttaa vain vähäistä meluhaittaa teiden lähellä sijaitseville rakennuspaikoille.

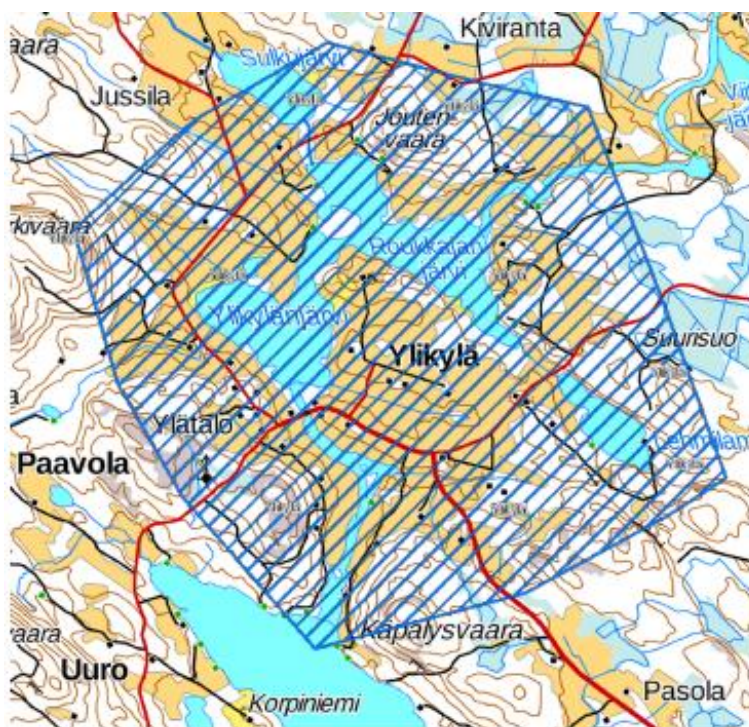
Alueen pelloille levitettävä lietelanta saattaa aiheuttaa ajoittain hajuhaittoja.

3 KULTTUURIYMPÄRISTÖ

3.1 Rakennuskohteet

Kulttuurihistoriallisesti arvokkaat kohteet on lueteltu ”Nurmeksen Ylikylän rakennettua kulttuuriympäristöä 2015” –selvityksessä. Inventoinnissa selvitetään kaavoitettavalla alueella sijaitsevat mahdolliset uudet, lähinnä paikallisesti merkittävät rakennusperintökohteet sekä täydennetään aikaisemmin tehtyjä inventointeja.

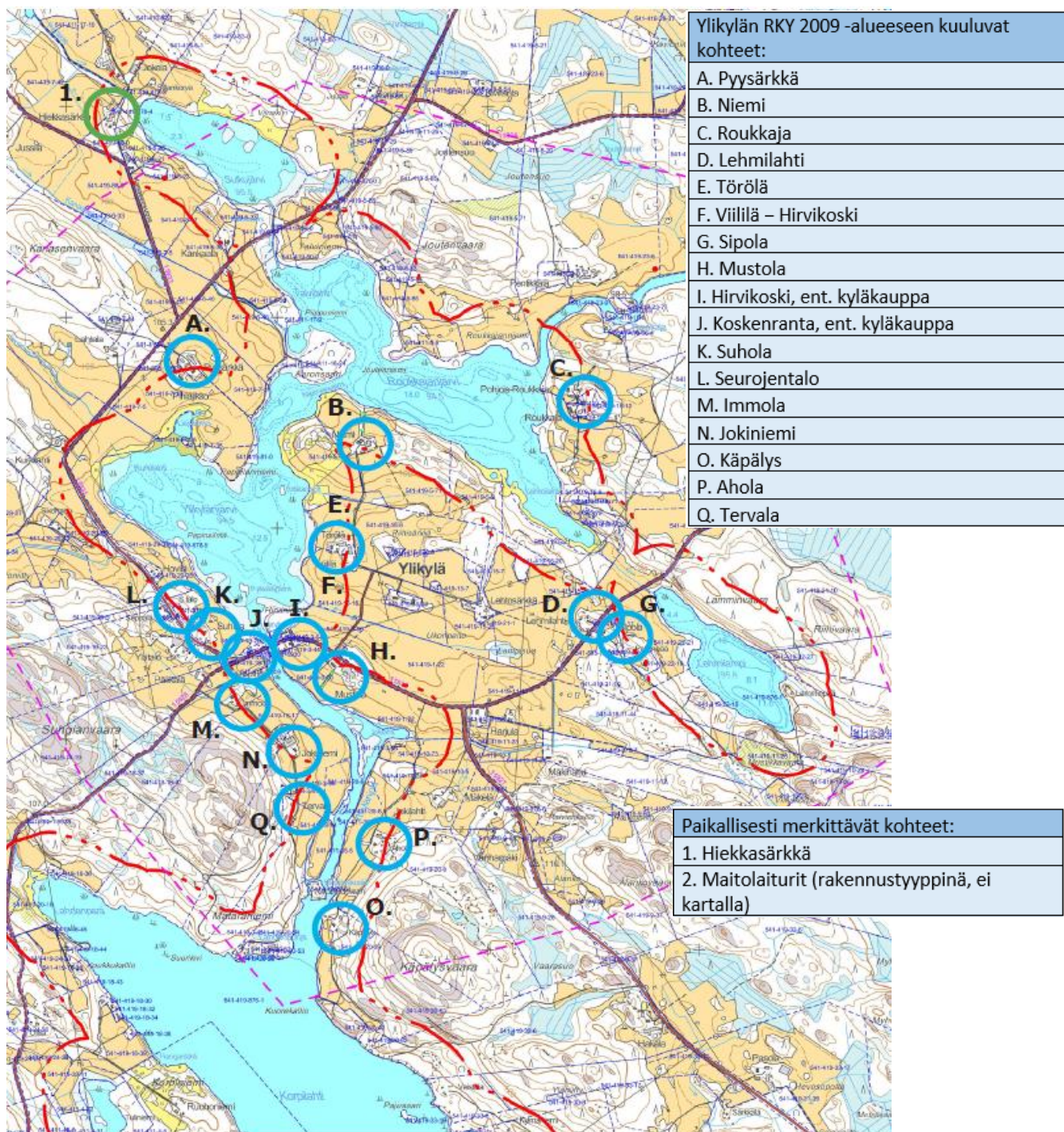
Ylikylän alueelle sijoittuu valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö RKY 2009. Ylikylän alueen kohteet pääasiassa sisältyvät Ylikylän RKY 2009 –alueeseen. Maa-kuntakaavassa Ylikylän alue on merkitty valtakunnallisesti merkittäväksi rakennetuksi ympäristöksi.

Kuva 8. Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö RKY 2009.

Liitteenä olevassa selvityksessä on eritelty RKY 2009 alueeseen kuuluvat kohteet ja paikallisesti merkittävät kohteet. Selvityksessä on tarkemmat kuvaukset kaava-alueelle sijoittuvista rakennuskohteista. Kaava-alueen arvokkaat rakennuskohteet on esitetty seuraavassa kuvassa. (Luku viittaa selvityksen numerointiin, joka on selostuksen liitteenä).

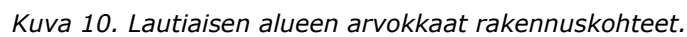
Nurmeksen museolta on pyydetty kommentti selvityksestä.

Kuva 9. Kohdekartta ja taulukko Ylikylän RKY 2009 -alueeseen kuuluvista kohteista ja paikallisesti merkittävistä kohteista. Kohteet D. Lehmilahti ja G. Sipola sijoittuvat kaava-alueen ulkopuolelle.

Lautiaisen ranta-alueelta tehtiin täydennys inventointi talvella 2020/2021. Inventointi on kaavaselostuksen liitteenä. Inventoinnissa nousi esille kolme kohdetta:

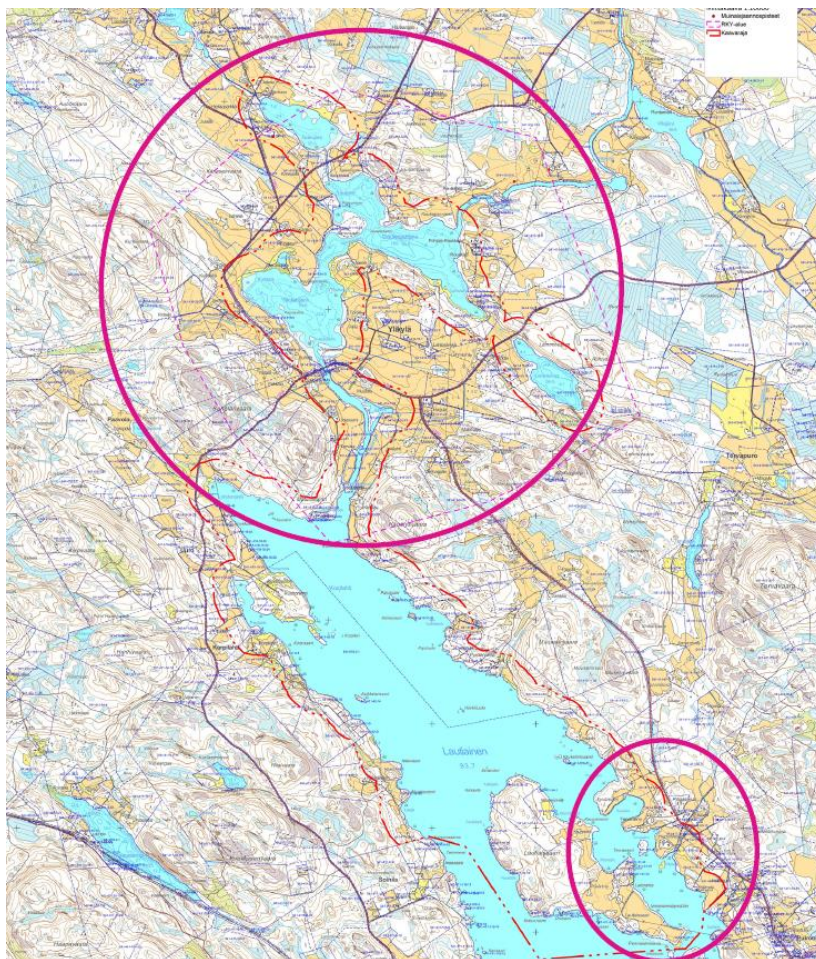
- R. Lautiaissaari
 - maatilan päärakennus
- S. Tervaniemi
 - maatilan päärakennus
- T. Korpilahahti
 - riihi

Kaava-alueella sijaitsee Ylikylän valtakunnallisesti arvokas maisema-alue. Maakuntakaavassa on osoitettu Ylikylän osalta merkintä ma-1. Ylikylä on valtakunnallisesti arvokas maisema-alue. Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen mm. valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuri- maisemien nykytilaa luodanseen selvityksen mukaan maisema-alueen uudelleenrajaukselle on tarvetta.

1. Ylikylän viljelysaukea

2. Lautiaissaaren ja Lautiaisen rannan rantapellot

Kuva 11. Paikallisesti maisemallisesti merkittävät viljelysaukeakokonaisuudet (punaiset ympyrät).

3.3 Muinaisjäännökset

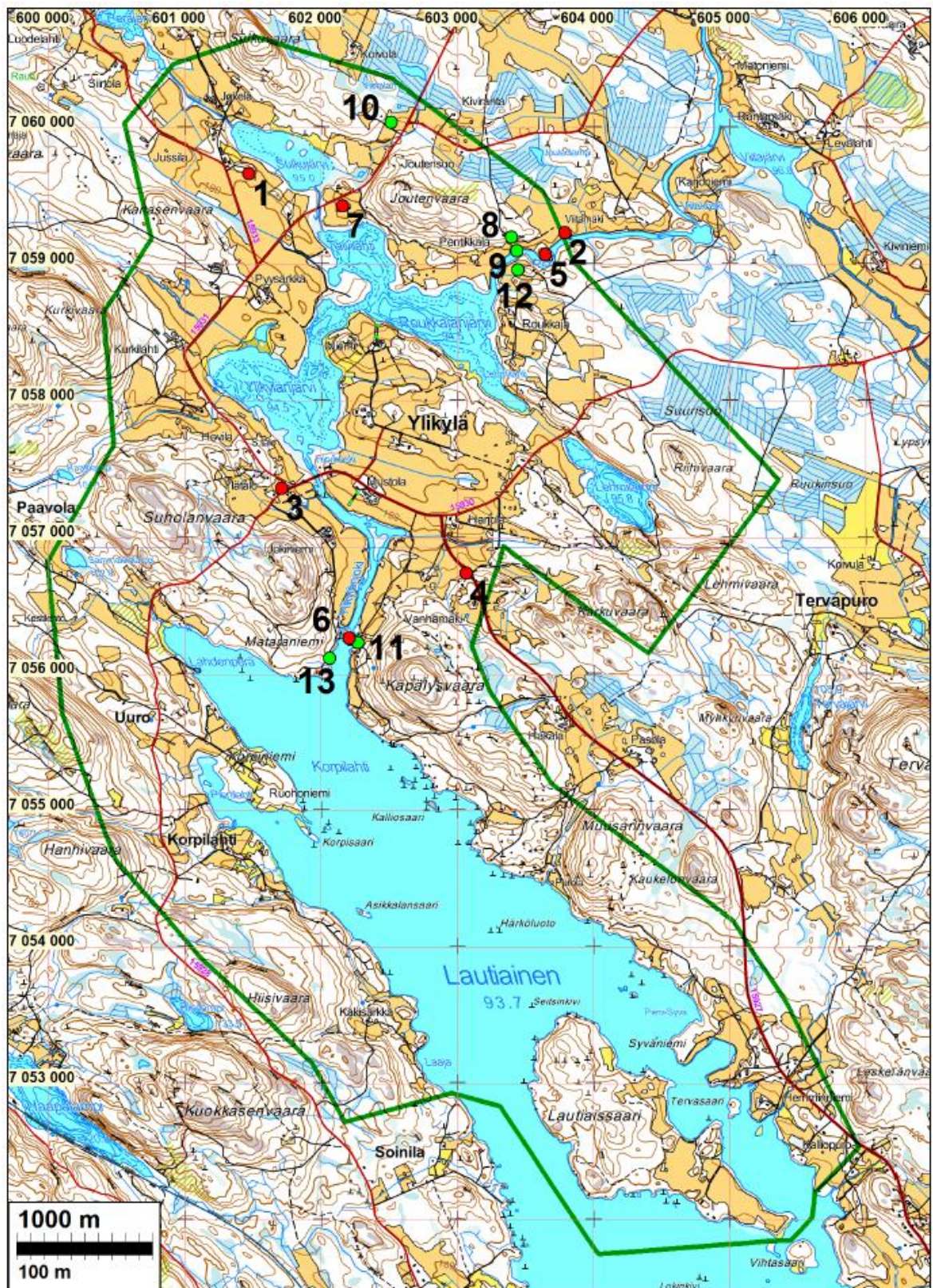
Mikroliitti Oy on suorittanut kaava-alueen muinaisjäännösinventoinnin 2015. Alueelta tunnettiin entuudestaan kaksi kiinteää muinaisjäännöstä. Inventointi on tehty laajemmalle alueelle kuin kaava-alue. Vuoden 2015 muinaisjäännösinventoinnissa dokumentoitiin yksi aiemmin rekisteröimätön kivikautinen asuinpaikka, kaksi historiallisen ajan myllynpaikkaa, yksi historiallisen ajan asuinpaikka sekä yksi puolustusvarustuskohde. Lisäksi tarkastettiin 5 irtolöytöpaikkaa. Inventoinnin maastotutkimukset on tehty 11.-16.8.2015. Kohteiden tarkemmat kuvaukset on eritelty inventoinnissa.

Muinaisjäännökset			
1	Sulkujärven urheilukenttä	kivikautinen	asuinpaikka
2	Viitaniemi 2	varhaismetallikautinen	asuinpaikka
3	Pekkala	kivikautinen	asuinpaikka
4	Ylikylä Mäkelä	kivikautinen	asuinpaikka
5	Roukkajankosken mylly	historiallinen	mylly
6	Käpälyskosken mylly	historiallinen	mylly
7	Talviniemi	historiallinen	asuinpaikka
Löytöpaikat			

8	Pentikkälä	kivikautinen	löytöpaikka
9	Pentikkälä	rautakautinen	löytöpaikka
10	Sorjola	kivikautinen	löytöpaikka
11	Käpälys	kivikautinen	löytöpaikka
12	Roukkaja	kivikautinen	löytöpaikka
Muu kohde			
13	Mataraniemi	historiallinen	puolustusvarustus

Suunnittelualueella em. inventoiduista kohteista sijoittuvat:

- Talviniemen historiallisen ajan asuinpaikka (muinaisjäännöstunnus 1000031464),
- Pekkalan kivikautinen asuinpaikka (541010009),
- Käpälyskosken historiallisen ajan mylly (1000031463) sekä
- Mataraniemen toisen maailmansodan aikainen puolustusvarustus (1000031472).

Kuva 12. Tutkimusalueelta inventoidut kohteet. Tutkimusalueen raja on vihreällä, kiinteät muinaisjäännökset on merkitty punaisilla pisteillä ja numeroilla. Irtolöytökohteet ja muut kohteet merkitty vihreillä pisteillä ja numeroilla.

4 LUONNONYMPÄRISTÖ

Alueelta on olemassa jo vanhentunut, vuonna 2006 laadittu luontoselvitys: Nurmeksen keskinen osa-alue 1, järvien ja suurten lampien rantojen luontoselvitys. Olemassa olevaa luontoselvitystä päivitettiin Ylikylän ja Lautiaisen osalta FCG Suunnittelu ja Tekniikka Oy:n toimesta. Työstä on vastannut Jari Kärkkäinen. Kartoituksessa selvitettiin muun muassa kasvillisuus- ja luontotyyppien osalta alueen nykytila ja maastotöitä tehtiin 1.9.2017. Viitasammakkojen ja liito-oravien osalta maastokatselmukset on suoritettu 23.-24.5.2017.

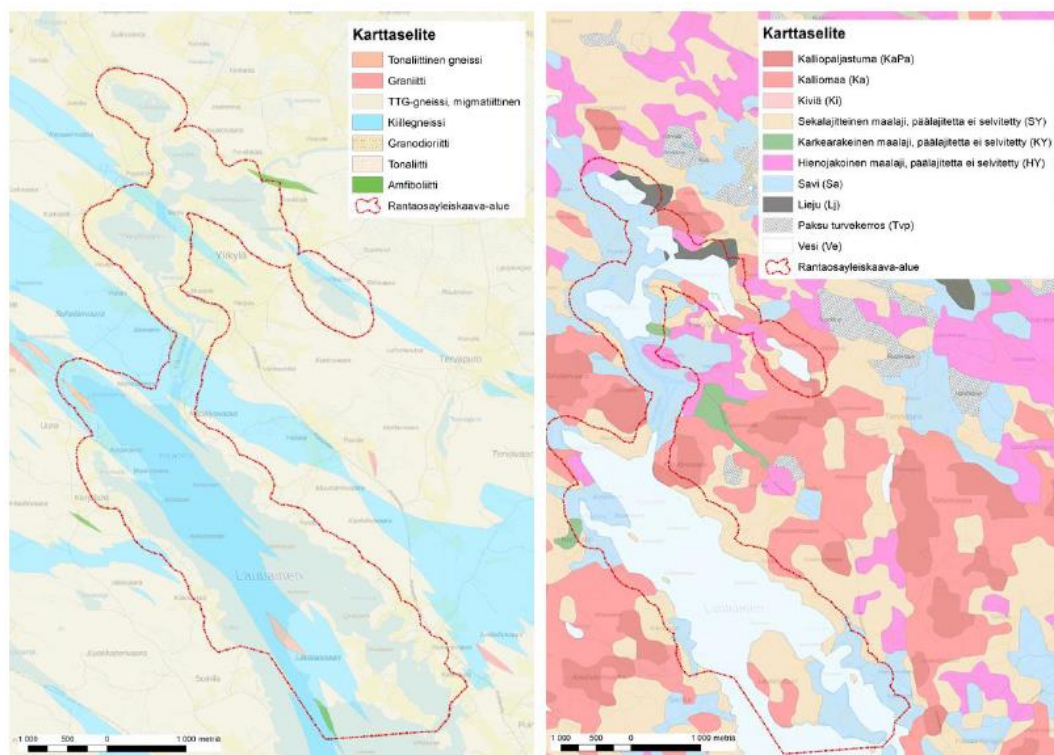
4.1 Kallio- ja maaperä

Selvitysalueella vallitsevat kiillegneissi ja migmatiittiset gneissit (kuva 3). Roukkajan alueella ja Lautiaissaaren eteläosissa on hieman amfiboliittia. Tonalittista gneissia on myös paikoin.

Moreeni ja kalliomaat ovat yleisimmät maalajit. Suurin osa moreenista on kerrostunut pohjamoreenina. Kumpumoreenikenttiä on Lautiaisen itärannalla.

Ylikylänharju on hiekkaa ja karkeaa hietaa sisältävä selänne, jota hienorakeiset kerrostumat osittain peittävät. Harju kulkee Mustolan ja Harjulan talojen kautta Vanhanmäen talon luo, jossa se päättyy peittyen rantakerrostumiin. Rantakerrostumia on Ylikylänharjun laitteella. Paikoittain on Moreenista huuhtoutuneita rantakerrostumia, joiden aines vaihtelee kivistä sorasta hietaan.

Savi tai hiesu on yleisin hienorakeisten kerrostumien tyyppi. Liejua on Lautiaisen pohjalla, Roukkajanjärven ja Sulkujärven pohjoisrannalla. Ylikylänjoen varressa on laajasti jokikerrostumia. Joki on kuljettamastaan hienorakeisista kerrostumista kasannut matalan saaren Jokiniemen talon edustalle. Turvemaita ei ranta-alueella ole.

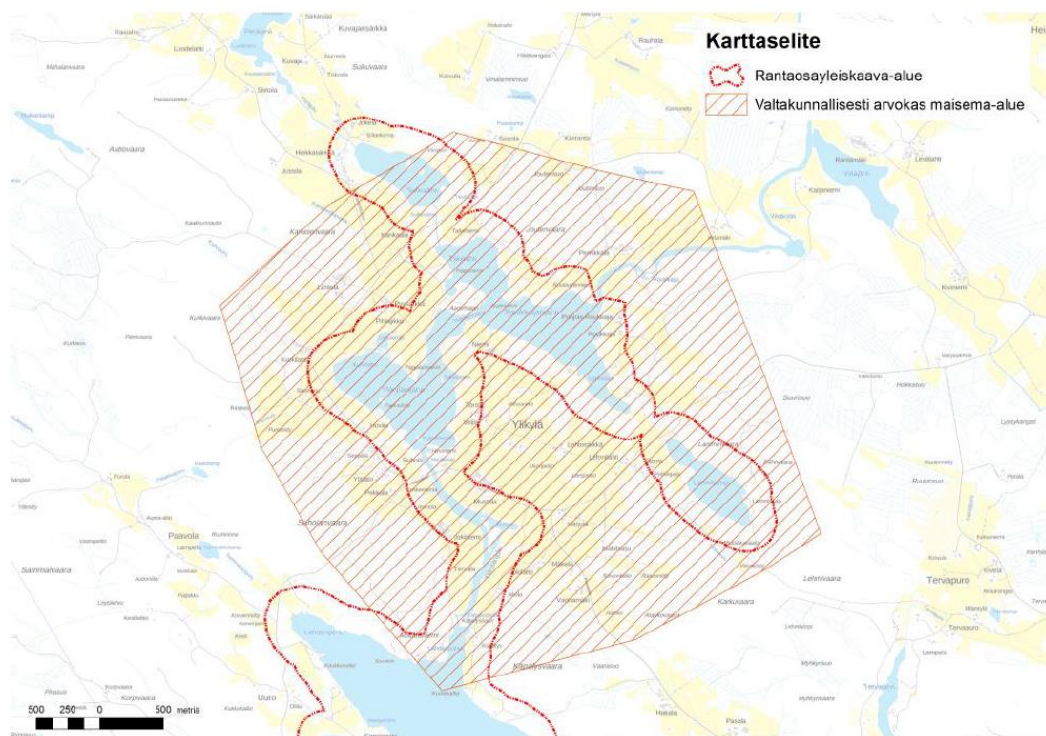

Kuva 13. Selvitysalueen kallio- ja maaperä (© GTK 2018).

4.2 Maisema

Lautiaisen järven maisemaa hallitsevat vesimaisemasta erottuvat Muusarinvaara, Kämpyls-vaara ja Hiisivaara. Loma-asutusta on hajanaisesti, mutta järven itäpuolella on laajemmin luonnon rantaa kuin länsipuolella. Lautiaissaaren eteläosan ja kaakkoisrannan sekä Lahdenperän maisema leimaa viljelymaat. Muualla peltoja on hajanaisesti ja ne ovat varsin pienialaisia. Kaava-alueen eteläosalla on Lautiainen -järven suurin saari Lautiaissaari, jonka kaakkoisosa peltoa, länsi- ja pohjoisrannat ovat metsäistä rantaa. Eteläosalla rannat ovat matalia, ruohoisia ja ruovikkoisia.

Selvitysalueen pohjoisosa on valtakunnallisesti arvokasta maisemaa (Maisema-alueueryh-
män mietintö 1993, kuva 5). Ylikylänjoen rannoilla ja Ylikylässä vallitsee vanha kulttuuri-
maisema, missä rakennuskulttuuri kerrostuu 1800-luvulta nykypäivään. Ylikylä on vanha
Vaara-Karjalan rantakylä, jonka tilojen sijainti periytyy 1600-luvulta ja kylärakenne on hy-
vin säilynyt. Asutus on sijoittunut vesistöjen molemmiin puolin muodostaen kaksi tiheäm-
pää nauhamaista ryhmittymää kylätien varteen.

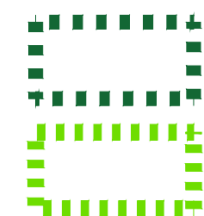
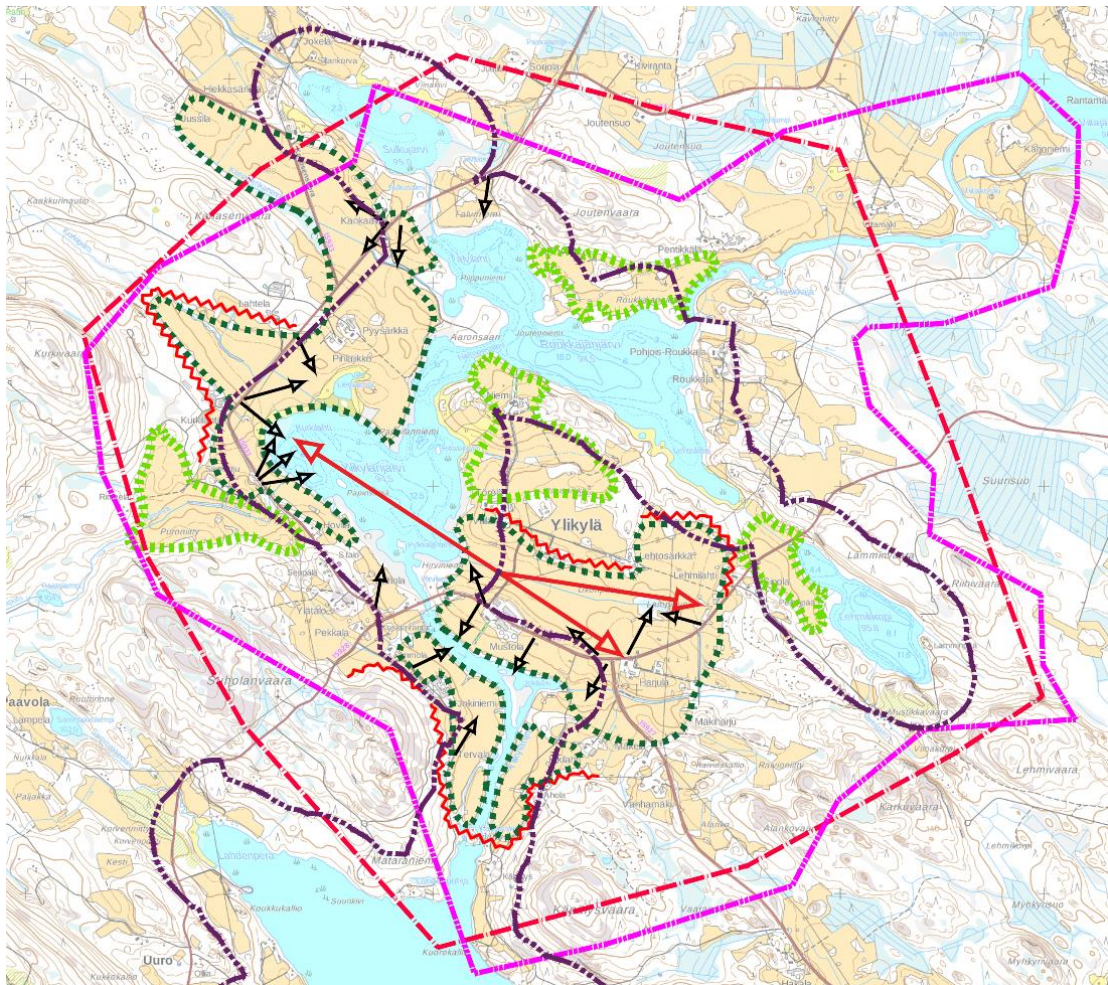

Kuva 14. Ylikylän valtakunnallisesti arvokas maisema-alue.

Maiseltaan merkittävimmät avoimet yhtenäiset peltoalueen sijoittuvat Ylikylänjärven ja Yli-
kylänjoen ranta-alueille. Merkittävin esteetön näkemäakseli muodostuu Ylikylänjärven yli
Kurkilahdesta Lehmilammen suuntaan. Ylikylänjärven kiertävältä Riihivaarantieltä avautu-
vat komeat maisemat lähes koko matkalta, joiltakin paikoin pinnanmuodot ja puusto rajoit-
vat näkymää. Alueen tilakeskukset sijoittuvat näkyville paikoille kumpareiden päälle sekä
peltoaukeiden keskelle. Tällaisia tilakeskuksia on erityisesti Jokiniemi, Mustola, Törölä/Vii-
lilä, Niemi, Kurkilahti ja Pyysärkkä. Niemen tilakeskus mäen kumpareella nousee maise-
massa hallitsevaksi elementiksi Roukanjärven alueella muutoin rantapuusto estä rajaa mai-
seman avautumisen.

Jokireitin rantapelloja ympäröi osin suoraan pellonreunasta kohoavat kaukomaisemaa hal-
litsevat vaarat. Pohjoisessa kokoavat Joutenvaara ja Sulkuvaara, lännessä Kanasenvaara ja

Kurkiovaara, etelässä Suholanvaara ja Käpylysvaara sekä idässä Vanhamäki Karkuvaara, Lehmivaara ja Riihivaara.

Laajat avoimet yhtenäiset peltoalueet.

Pienialaisemmat peltoalueet.

Keskeinen näkymäakseli.

Tärkeä näkymä.

Maisemaa rajaavat kohteet.

Maisema-alueen raja.

RKY:n rajaus.

Yleiskaava-alueen raja.

Kuva 15. Ylikylän valtakunnallisesti arvokas maisema-alue

4.3 Vesiluonto

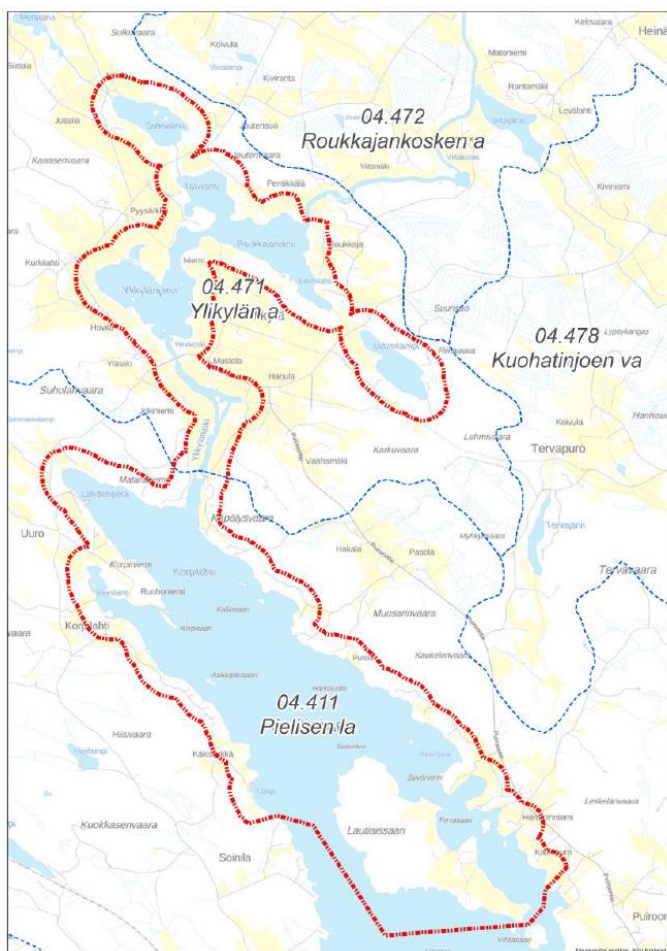
Pohjavedet

Alueelle ei sijoitu luokitettuja pohjavesialueita. Alueella on useita lähteitä, joista osa on mahdollisesti orsivesilähteitä.

Pintavedet

Selvitysalueen vesistöt ovat Sulkujärvi, Roukkajanjärvi, Lehmilampi, Ylikylänjärvi, Ylikylänjoki ja Lautiainen. Ne kuuluvat Vuoksen (04) Pielisen lähialueen (04.411) ja Ylikylän valuma-alueen (04.471) vesistöihin. Sulkujärvi, Lehmilampi, Ylikylänjärvi ja Roukkajanjärven laskevat vetensä Ylikylänjoen kautta Lautiaiseen.

Lautiainen on runsashumuksien järvi (Rh), jonka ekologinen tila on hyvä. Kuten myös Roukkajärven, Ylikylänjoen sekä Ylikylänjärven tila. Lautiainen on samassa tasossa kuin Nurmesjärvi ja Pielinen. Ylikylänjärvi ja Sulkujärvi ovat laskettuja vesistöjä. Niiden vesipintaa laskettiin kuivatushankkeen yhteydessä vuosina 1953–55. Sulkujärven keskivedenkorkeus laski 0,6–0,7 m.

Kuva 16. Valuma-aluekartta.

4.4 Kasvillisuus

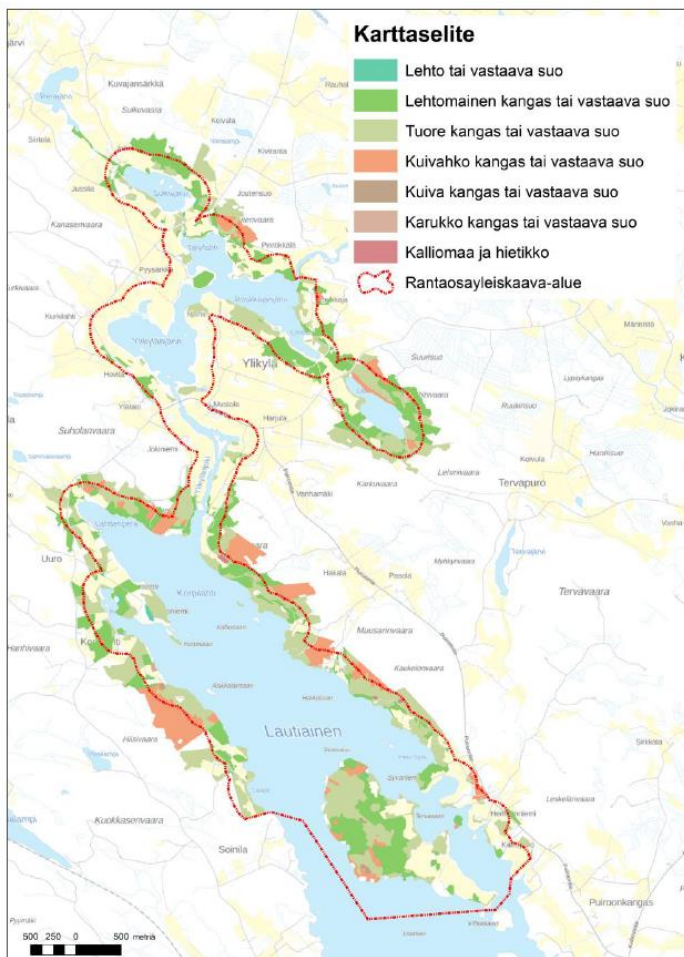
Selvitysalue sijaitsee keskiboreaalisella metsäkasvillisuusvyöhykkeen Pohjois-Karjala – Kainuu osalla. Suovyöhyke jaossa alue on Pohjanmaan aapasuovyöhykkeellä.

Ylikylän alueella metsät ovat pirstoutuneet ja metsiköt ovat peltojen ympäröimiä tai ne si-joittuvat rannan tuntumaan. Rannalla oleva metsät ovat yleensä lehtipuuvaltaisia ja kulttuurivaikutteisia. Osa rantametsistä on vanhoja laidunmetsiä, mutta Sulkujärven pohjois-puolella on vielä käytössä oleva metsälaidunalue. Kangasmetsät ovat lehtomaisia tai tuo-reita kankaita. Paikoin on lehtokasvillisuutta.

Lautiaisen maisemaa luonnehtivat kangasmetsät, missä peltoa on laajemmin vain Lahden-perällä, Hemminniemen ympäristössä sekä Lautiaissaaren eteläosalla. Metsäkasvillisuus on Ylikylän ympäristössä karumpaa. Tuoreet ja kuivahkot kankaat ovat selvästi yleisempiä kuin Ylikylässä.

Suot ovat alueella pieniä ja etupäässä ne ovat luhtia. Alueella on muutamia korpia.

Ylikylässä vesi- ja rantakasvillisuus on rehevämpää kuin Lautiaisella. Tästä poikkeaa Lau-tiaissaaren eteläosan, Hemminniemen ja Lahdenperän sekä Pienlahden rannat, missä ran-noille on ominaista ruohoisuus ja saraluhdat. Ylikylän vesistöjen rannoilla on laajasti eri-tyypistä luhtaa ja tulva-alaista metsää. Paikoin on myös kortteikkoja.

Kuva 17. Selvitysalueen kasvupaikat (Suomen Metsäkeskus 2018)

Sulkujärvi on matala ja sen vesikasvistoon kuuluvat runsasravinteisuutta ilmentävät kasvit, kuten karvalehti ja ulpukka. Järveen laskevissa ojissa kasvaa pikkulimaskaa. Roukkanjärven vesikasvistoon kuuluvat muun muassa karvalehti, ulpukka, suomenlumme, uistinvita, rantapalpakko, vesitähti, ratamosarpio, kolmihedevesirikko ja oikovesirikko.

Ylikylänjärven yleisimmät vesikasvit ovat ulpukka, uistinvita, kelluskeiholehti, rantapalpakko, vesitähti ja ratamosarpio. Liejulammissa kasvaa tylppälehtivita ja pikkulimaskaa. Lautiaisen vesikasveja ovat ulpukka, uistinvita, kelluskeiholehti, vesitatar, suomenlumme, tylppälehtivita, ratamosarpio, vesitähti, palpakko sekä kolmihedevesirikko, katkeravesirikko ja oikovesirikko.

4.5 Eläimistö

Alueen vesi- ja rantalinnusto on monipuolinen ja paikoin hyvin edustava. Ylikylä on todettu maakunnallisesti arvokkaaksi lintualueeksi. Erityisesti Sulkujärvi ja Ylikylänjärvi ovat linnustollisesti edustavia ja merkittäviä.

Yleisimmät vesilinnut ovat tavi, sinisorsa, telkkä, haapana, lapasorsa ja silkkiuikku. Alueen pesimälajistoon kuuluvat myös jouhisorsa, heinätavi, laulujoutsen ja kuikka. Kahlaajista alueella pesivät rantasipi, metsäviklo, taivaanvuohi, valkoviklo, liro ja suokukko. Lokkilinnuista yleisimmät pesimälajit ovat naurulokki, pikkulokki ja kalalokki. Harmaalokkia ja kataliiraa on hieman. Naurulokeilla on yksi pesimäkolonia Lautiaisella. Naurulokkiyhdyshdyskunta on Lautiaissaaren Pennasenniemen ja Vihtaluodon välissä. Naurulokkien joukossa pesii pikkulokki, joilla on myös oma yhdyskunta toisaalla. Lisäksi alueella pesii luhtahuitti.

Muuttoaikana Ylikylän tulvarannoilla ja pelloilla ruokailee ja levähtää laulujoutsenia, suuri määriä sorsia ja kahlaajia sekä valkoposkikhanhia. Syysmuutolla Ylikylään alueella levähtää myös töyhtöhyyppiä ja kurkia. Keväällä järvillä levähtää harvinaisiakin vesilintuja kuten mustalintuja, vesipääskyjä ja uiveloita.

Eläimistöön kuuluvat myös liito-orava, rupikonna, viitasammakko ja tavallinen sammakko. Alueen ruohoiset rannat ja luhtarannat ovat sopivia kutupakkoja sammakoille. Alueella liikkuu kettu

Kuva 18. Ylikylänjärvi, Kurkilahti Maali-kohde.

Kuva 19. Ylikylänjärven ja Liejulammen tulvarannalla ruokailee joutsenia, sorsia ja kahlaajia (Kärkkäinen Jari 23.5.2017).

4.6 Uhanalaiset ja silmällä pidettävät lajit

Äärimmäisen uhanalainen (CR)

Suokukko
Sulkujärvi

Erittäin uhanalainen (EN)

Jouhisorsa
Sulkujärvi, Ylikylänjärven luhdet ja Liejulampi

Heinätavi
Sulkujärvi, Ylikylänjärven luhdet ja Liejulampi, Tuliniemen lahti, Lautiaissaaren Immeisen-käymättömän luhta, Pennasenniemi-Vihtaluoto

Vaarantuneet (VU)

Haapana
Sulkujärvi, Tuliniemen lahti, Pitkälahti

Taivaanvuohi
Sulkujärvi, Roukkajanjärvi ja Lautiainen

Naurulokki
Pennasenniemi-Vihtaluoto

Silmälläpidettävät

Liito-orava
Härköniemen metsä, Murapohjan liito-oravametsä, Syväniemen liito-oravametsä, Lehmilahden rantametsä ja luhta, Joutenvaaran liito-oravametsä, Ollilan lähde ja noro, Sippolan metsä, Lamminvaaran metsä, Seurojentalon metsä ja Muusarinsuon lehto.

Liro

Silkkiuikku

4.7 Luontodirektiivin liitteen IV (a) lajit

Alueella elää luontodirektiivin liitteessä IV(a) mainitut liito-orava, viitasammakko ja saukko.

Liito-orava

Liito-oravahavainnot kohdassa 3.6

Viitasammakko

Sulkujärvi, Talvilampi, Lehmilahden rantametsä ja luhta, Yläkylänjärven rannat, Hemminniemen ranta, Pennasenniemen ranta ja kymmenellä kohtaa Lautiaisen rannoilla. Aiemmin havaittu Lautiaisen kiviseltä pohjoisrannalta, mutta vuoden 2017 kartoituksessa ei havaittu lajia.

Saukko

Käpälyssaari. Laji todennäköisesti liikkuu laajasti selvitysalueella.

4.8 Luonnonsuojelun kannalta arvokkaat alueet

Kohdenumerointi viittaa kaavaselostuksen liitteinä olevaan luontoselvitykseen.

1. Sulkujärvi

Pinta-ala: 25,7 ha

Uhanalaiset ja harvinaiset lajit: Suokukko (CR), jouhisorsa (EN), heinätavi (EN), haapana (VU), taivaanvuohi (VU), liro (NT) ja silkkiuikku (NT)

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit: Metsäluhdet (VU)

Arvoluokka: maakunnallisesti arvokas

Suojeluperuste: linnusto, viitasammakko (DIR)

Kosteikkolinnusto on edustava. Lampi on myös laulujoutsen ja harmaahaikaran ruokailu- aluetta. Viitasammakko kutee luhtarannoilla.

Ranta on laidunta lukuun ottamatta paju- tai koivuluhtaa. Vesirajassa kasvaa yleensä viil- tosaraa ja kurjenjalkaa.

2. Sulkujärven lähde

Pinta-ala: 0,01 ha

Uhanalaiset ja harvinaiset lajit: -

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit: Lähteiköt (VU)

Arvoluokka: Paikallisesti arvokas

Suojeluperuste: Vesilaki 2:11 § Eräiden vesiluontotyyppien suojelu

Sulkujärven luoteisrannalla on ruosteenpunainen lähteikkö, jonka luontoarvo on kuitenkin selvästi heikentynyt. Rinteessä on kaksi lähteensilmää, joista johtaa noro rantaan.

3. Viinakiven lähteikkö ja noro

Pinta-ala: 0, 1 ha

Uhanalaiset ja harvinaiset lajit:

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit: Lähteiköt (VU), tuoreet keskiravinteiset leh- dot (VU) ja kosteat keskiravinteiset lehdot (NT)

Arvoluokka: Seudullisesti arvokas

Suojeluperuste: Vesilaki 2:11 § Eräiden vesiluontotyyppien suojelu. Metsälaki 10 § (lähtei- den, norojen välittömät lähiympäristöt sekä rehevät lehtolaidut).

Lähteikön ympärillä on lehtokasvillisuutta. Lehtokasvillisuus on kosteaa saniaisvaltaista, suuruohoista ja paikoin tuoretta. Lähteestä alkaa noro, joka menee Sulkujärven rantalaitu- men suuntaan.

4. Viinakiven noro

Pinta-ala: 0,01 ha

Uhanalaiset ja harvinaiset lajit: -

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit: -

Arvoluokka: Paikallisesti arvokas

Suojeluperuste: Vesilaki 2:11 § Eräiden vesiluontotyyppien suojelu

Noro alkaa louhikosta, jonka alle purkaa pohja- tai orsivesiä. Alkuosa norosta menee pii- lossa ja se suuntautuu Sulkujärven rantalaitumien suuntaan.

5. Sulkujärven rantalaitumet

Pinta-ala: 25,7 ha

Uhanalaiset ja harvinaiset lajit: -

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit: Sekametsälaitumet (CR), sekapuuhaat (CR), sisävesien suursararantaniityt (EN), lähteiköt (VU)

Arvoluokka: Seudullisesti arvokas

Suojeluperuste: perinnebiotooppi ja Vesilaki 2:11 § Eräiden vesiluontotyyppien suojelu

Sulkujärven rantalaitumet ovat vaihteleva perinnebiotooppi, missä on kosteaa niittyä, suoniittyä ja hakamaista metsää. Rannassa on avointa laidunniittyä ja kauempana hakamaista metsälaidunta. Laitumella on lähteikkö.

6. Talvilampi

Pinta-ala: 1,6 ha

Uhanalaiset ja harvinaiset lajit:

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit: -

Arvoluokka: Paikallisesti arvokas

Suojeluperuste: Viitasammakko (DIR)

Talvilammen rannalla on tulva-alainen kostea koivikko, joka on valtaosin ojittamaton. Koivikko rajautuu rantaluhtaan. Rantaluhdalla vallitsevat raate ja karpalo. Viitasammakko kutee tulvakoivikoissa ja luhdalla. Talvilammen pohjoisranta on osoitettu metsälakikohteeksi.

7. Sulkujärven eteläosan lehto

Pinta-ala: 0,01 ha

Uhanalaiset ja harvinaiset lajit:

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit: Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU)

Arvoluokka: Paikallisesti arvokas

Suojeluperuste:

Järven eteläpuolella on rinteessä pieni haapavaltainen lehto. Lisäksi kasvaa harvinaista pussikämmeekkää, metsäkurjenpolvea, karhunputkea, metsäkortetta, maitohorsmaa, metsäkastikkaa ja isotalvikkia. Lahopuuta on vähän.

8. Talviniemen lehtipuulehto A

Pinta-ala: 0,3 ha

Uhanalaiset ja harvinaiset lajit: -

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit: -

Arvoluokka: Muut luonnonsuojelullisesti arvokkaat kohteet

Suojeluperuste: kasvillisuus

Talvilahden pohjoispuolella on harvennettu, tasaikäinen haapa-koivu -lehtometsikkö, joka on entistä laidunta. Lisäksi kasvaa mm. harvinaisehkoa näsiää, sudenmarjaa, metsäkastikkaa, katajia, kioloa, karhunputkea, metsäimarretta, niittynätkelmää ja hiirenvirnaa. Lahopuuta on vähän.

9. Talviniemen lehtipuulehto B

Pinta-ala: 0,1 ha

Uhanalaiset ja harvinaiset lajit: -

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit: -

Arvoluokka: Muut luonnonsuojelullisesti arvokkaat kohteet

Suojeluperuste: kasvillisuus

Pienialainen kulttuurivaikutteinen lehtipuulehto, jossa kasvaa mm. oravanmarjaa, metsäimarretta, sudenmarjaa, pohjanpunaherukkaa, metsäalvejuurta ja tuomia. Valtapuuna on harmaaleppä.

10. Joutenvaaran liito-oravametsä

Pinta-ala: 3,9 ha

Uhanalaiset ja harvinaiset lajit: Liito-orava (NT)

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit: -

Arvoluokka: Muut luonnonsuojelullisesti arvokkaat kohteet

Suojeluperuste: Liito-orava (DIR)

Joutenvaaran etelärinteellä on vanhaa lehtomaisen kankaan liito-oravakuusikkoa. Kokkonen mainitsee, että papanoita oli useiden kuusien tyvellä. Metsässä on kosteampia, rahkasammalta ja korpi-imarretta kasvavia laikkuja. Itäosalla on kostean lehdon harmaalepikkoa ja kuusi-leppä -sekametsää. Kokkosen rajaamaa kohdetta on itäosalta hakattu.

11. Joutenniemen lehto A

Pinta-ala: 0,6 ha

Uhanalaiset ja harvinaiset lajit: -

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit: -

Arvoluokka: Muut luonnonsuojelullisesti arvokkaat kohteet

Suojeluperuste: kasvillisuus

Harmaaleppävaltainen lehtometsikkö, missä kasvaa lisäksi haapoja.

12. Joutenniemen lehto B

Pinta-ala: 0,6 ha

Uhanalaiset ja harvinaiset lajit: -

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit: Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU)

Arvoluokka: Muut luonnonsuojelullisesti arvokkaat kohteet

Suojeluperuste: kasvillisuus

Talvilahden itäpuolella oleva Joutenniemen lehto on rehevä lehtohaavikkoLahoja haapoja on paljon.

13. Joutenniemen lehto C

Pinta-ala: 0,5 ha

Uhanalaiset ja harvinaiset lajit: -

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit: Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU)

Arvoluokka: Muut luonnonsuojelullisesti arvokkaat kohteet

Suojeluperuste: kasvillisuus

Joutenniemellä oleva haapa-koivusekapuulehtometsikkö, missä puusto on melko tasaikäistä. Valtapuuston joukossa on myös vanhoja puita ja lahoppuita.

14. Pentikkälän lehto

Pinta-ala: 0,2 ha

Uhanalaiset ja harvinaiset lajit: -

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit: -

Arvoluokka: Muut luonnonsuojelullisesti arvokkaat kohteet

Suojeluperuste: kasvillisuus

Roukkajanniemen pohjoispuolelle pellon keskellä oleva haapa-koivusekametsikkö. Kohde on luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittävä ympäristö.

15. Aaronsaaren metsikkö

Pinta-ala: 0,5 ha

Uhanalaiset ja harvinaiset lajit: -

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit: Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU)

Arvoluokka: Muut luonnonsuojelullisesti arvokkaat kohteet

Suojeluperuste: kasvillisuus

Aaronsaarella on pellon keskellä melko tasaikäinen, harva lehtohaavikko. Rehevään aluskasvillisuuteen kuuluvat mm. mesiangervo, metsäkurjenpolvi, sudenmarja, kiolo, metsäkastikka, huopaohdake, karhunputki, metsäkorte, metsäruusu, näsiä ja rantatädyke.

16. Roukkajan lehto

Pinta-ala: 0,3 ha

Uhanalaiset ja harvinaiset lajit: -

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit: -

Arvoluokka: Muut luonnonsuojelullisesti arvokkaat kohteet

Suojeluperuste: kasvillisuus

Itärannalla on harvennettua, puustoltaan varttuvaa haapa-koivu -lehtoa. Lehdossa kasvaa runsaasti metsäruusua, useita näsiöitä, nuokkuhelmikkää, metsäkastikkaa, huopaohdake, metsäkurjenpolvea, mesiangervoa, maitohorsmaa, metsäimarretta, lillukkaa ja vadelmaa.

17. Lehmilahden lehto

Pinta-ala: 0,7 ha

Uhanalaiset ja harvinaiset lajit: -

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit: Kosteat keskiravinteiset lehdot (NT)

Arvoluokka: Muut luonnonsuojelullisesti arvokkaat kohteet

Suojeluperuste: kasvillisuus

Lehmilahden lehto on harmaaleppävaltainen kostea suurruoholehto. Aluskasvillisuudessa vallitsevat metsäkorte ja metsäimare, ja lisäksi kasvaa vadelmaa, mesiangervoa, käenkaalia, nokkosta, ojakellukkaa, karhunputkea, metsäälvejuurta, oravanmarjaa, rönssyleinikkiä, huopaohdakea ja näsiää. Kauempana rannasta on vähän vanhaa kangassekametsää, missä on joukossa katajia ja haapoja. Lahopuuta on vähän.

18. Lehmilahden rantametsä ja luhta

Pinta-ala: 3,0 ha

Uhanalaiset ja harvinaiset lajit: Liito-orava (NT)

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit: Sisämaan tulvametsät (EN), lähteiköt (VU), tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU)

Arvoluokka: seudullisesti arvokas

Suojeluperuste: Viitasammakko (DIR), liito-orava (DIR), Metsälaki 10 § (rehevät lehtolaidut), kasvillisuus

Lehmilahden rantametsä ja luhta-alue on luonnonarvoltaan monipuolinen alue, johon liittyy Ollilan lähde ja noro. Ollilan lähteen noro päättyy tulvakoivikkoon. Tulva-alaisen koivikossa kutee viitasammakko ja kuten myös lahden pohjukan pajuluhdan avovesikohtilla.

Kutevia viitasammakoita tulvakoivikossa oli muutamia. Lahdenpohjukassa oli hieman enemmän. Kohteen länsipuolella on jyrkänne, joka on metsälakikohde.

Tulva-alaisessa koivikossa koivujen lisäksi kasvaa haapaa ja harmaaleppää. Kuivemmilla kohdilla ja rinteellä on järeää kuusta, joita liito-orava käyttää levähdyspaikkoina. Kasvillisuus on aukoista ja se on suuruohojen vallitsemaa. Lisäksi koivikon reunaosalla on tuoretta lehtokasvillisuutta. Kohteen pohjoisosalla on myös haaparyhmä, josta todettiin merkkejä liito-oravasta. Seitsemän puun alta löytyi liito-oravan papanoita. Osa papanoista oli järeiden kuusien alla ja osa taasen haapojen alla. Papanapuut keskittyivät kohteen länsireunalle.

19. Ollilan lähde ja noro

Pinta-ala: 3,0 ha

Uhanalaiset ja harvinaiset lajit: liito-orava (NT)

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit: Lähteiköt (VU) ja kosteat keskiravinteiset lehdot (NT)

Arvoluokka: paikallisesti arvokas

Suojeluperuste: Liito-orava (DIR), Vesilaki 2:11 § Eräiden vesiluontotyyppien suojelu, Metsälaki 10 § (lähteiden, norojen välittömät lähiympäristöt sekä rehevät lehtolaikut)

Noron varressa kasvillisuus suuruoho- ja hiirenporrasvaltaista kosteaa lehtoa, missä kasvaa mm. nokkosta, metsäkortetta, korpiorvokkia, ojakellukkaa, lehväsmalia, palmusammalta ja harmaaleppiä. Lähteen vieressä kasvavan järeän haavan alta todettiin papanoita.

20. Sippolan metsä

Pinta-ala: 3,0 ha

Uhanalaiset ja harvinaiset lajit: liito-orava (NT)

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit: -

Arvoluokka: paikallisesti arvokas

Suojeluperuste: Liito-orava (DIR)

Metsä on sekapuustoinen, ikärakenteeltaan vaihtelevaa ja pääosin vanhaa. Paikoin kosteimmilla kohdilla kasvaa metsäkorte, metsäalvejuuri, huopahdake, vadelma, metsäkurjenpolvi ja lehväsmalia. Eteläpuoli on laidun käytössä. Kasvillisuus on eteläosalla pääosin tuoretta kangasta ja ennen peltoa on kapeasti tuoretta lehtoa.

Merkkejä liito-oravasta todettiin vain Roukkajantie pohjoispuolelta, jossa papanoita oli kolmen järeän kuusen alla. Kokkonen (2006) havaitsi liito-oravan myös Roukkajantie eteläpuolelta.

21. Lamminvaaran metsä

Pinta-ala: 8,0 ha

Uhanalaiset ja harvinaiset lajit: liito-orava (NT)

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit: Kangaskorvet (VU)

Arvoluokka: paikallisesti arvokas

Suojeluperuste: Liito-orava (DIR), viitasammakko (DIR), Vesilaki 2:11 § Eräiden vesiluontotyyppien suojelu, Metsälaki 10 § (lähteiden välittömät lähiympäristöt sekä rehevät lehtolaikut)

Lehmilammen pohjoisrannalla ja Lamminvaarassa etelärinteellä oleva metsäalue, missä vallitseva kasvillisuus varttuneen kuusikon osalla on lehtomaista ja tuoretta kangasta.

Metsän pohjoisosalla on paikoin metsäkortekorpea ja useita lähteisiä tihkupintoja. Tihkupinnat erotuvat metsäkuvasta kosteampina ja rehevämminä laikkuina, jossa on lehväsmalia, okarahkasammalta, suokelttoa, rönsyleinikkiä, niittyhumalaa, sudenmarjaa, metsäkortetta, korpi-imarretta, korpiorvokkia ja pajuja. Rannassa rinne on hyvin jyrkkä, paikoin lähes jyrkänmäinen.

Viitasammakon kutupaikka on kapean rannan luhtaisella osalla. Rannalla on laavu, jonka vieressä on liito-oravan papanapuu. Lisäksi liito-orava papanapuita todettiin muutamia paikoin. Kohteella on myös alle 10 m korkea kalliojyrkänne ja kalliometsää.

22. Rintapuro

Pinta-ala: 1,4 ha

Uhanalaiset ja harvinaiset lajit: -

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit: Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU) ja kosteat keskiravinteiset lehdot (NT)

Arvoluokka: paikallisesti arvokas

Suojeluperuste: Metsälaki 10 § (purojen välittömät lähiympäristöt)

Rintapuro tulee Viinakorvesta ja vähä ennen Lehmilampea pellon jälkeen on uomaltaan meanderoiva, mutkitteleva. Puronvarressa kasvillisuus on suuruohovaltaista lehtipuulehtoa, jota reunustaa tuore lehtokasvillisuus. Valtajina ovat mesiangervo, käenkaali, oja-kellukka, nokkonen, oravanmarja ja metsäalvejuuri.

23. Mustikkavaaran noro ja lehto

Pinta-ala: 3,0 ha

Uhanalaiset ja harvinaiset lajit: -

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit: Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU), kosteat keskiravinteiset lehdot (NT)

Arvoluokka: paikallisesti arvokas

Suojeluperuste: Vesilaki 2:11 § Eräiden vesiluontotyyppien suojelu, Metsälaki 10 § (rehevät lehtolaikut, norojen välittömät lähiympäristöt)

Lehmilammen eteläosalla on alle 10 m korkea jyrkänne, jonka alla on hieman tuoretta lehtoa ja lehtomaisen kankaan varttunutta kuusisekametsää. Metsässä on haapoja ja lahoppuuta jonkun verran. Lähellä tietä on suurruohovaltainen lähteinen lehtolaikku, josta lähtee noro. Ennen lampea noro häviää maastoon.

24. Niemen talon perinnemaisemakohde

Pinta-ala: 2,0 ha

Uhanalaiset ja harvinaiset lajit: -

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit: Sisävesien suursararantaniityt (EN)

Arvoluokka: Muut luonnonsuojelullisesti arvokkaat kohteet

Suojeluperuste: maisema

Niemen talon länsipuolella on vanhaa metsälaidun ja niitty, missä nurmilauha, nurmitähkiö ja poimulehdet vallitsevat. Kallioisella kumpareella kasvaa mm. kevättaskuruohoa, kivikkoalvejuurta, sudenmarjaa ja näsiää. Alempana rinteessä kasvaa mm. tuoksusimaketta, nurmitatarta, kalvassaraa ja silmälläpidettävää kyyhkyvahakasta. Rantaniityllä esiintyy säderusokkia. Kalliokumpareen toisella laidalla on vanhaa kuusikkoa jyrkässä rinteessä. Myös sen alus on osittain niittymäinen ja ollut siten laitumena.

Vanhanen & Sieviläinen (2004) pitävät Niemen laidunalueetta ja pohjoisrantaa sekä Ylikylänjärven itäpuolen rantaluhtaa perinnebiotooppeina.

25. Ylikylänjärven luhdet ja Liejulammi

Pinta-ala: 23,0 ha

Uhanalaiset ja harvinaiset lajit: heinätavi (EN), jouhisorsa (EN) ja silkkiuikku (NT)

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit: Lähteiköt (VU)

Arvoluokka: paikallisesti arvokas

Suojeluperuste: viitasammakko (DIR), Vesilaki 2:11 § Eräiden vesiluontotyyppien suojelu

Kurkilahdella ja Liejulammen ympäristössä sekä Pappilanniemen matalikolla levähtää ja ruokailee keväällä vesipääskyjä, joutsenia, kahlaajia kuten suokukko ja liro, sorsia ja hania. Samalla alueella pesivät kesällä 2006 mm. heinätavi, jouhisorsa, lapasorsa ja silkkiuikku (Kukkonen 2006).

Kurkilahden eteläosalla pellon vieressä on ruosteenpunainen lähde, jonka luonnontila on heikentynyt. Lähteessä kasvaa mm. pikkulimaskaa. Lähteestä virtaa noro rantaan.

Alueen luhtarannoilla kutee viitasammakko.

26. Seurojentalon metsä

Pinta-ala: 0,7 ha

Uhanalaiset ja harvinaiset lajit: liito-orava (NT)

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit: -

Arvoluokka: paikallisesti arvokas

Suojeluperuste: Liito-orava (DIR)

Seurojentalon pihaan rajautuvasta lehtomaisen kankaan varttuneesta kuusikosta todettiin neljän järeän kuusen alta papanoita. Kohteeseen liittyy pieni haapametsikkö.

27. Käpylyssaari

Pinta-ala: 3,0 ha

Uhanalaiset ja harvinaiset lajit: liito-orava (NT)

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit: -

Arvoluokka: paikallisesti arvokas

Suojeluperuste: Liito-orava (DIR), saukko (DIR)

Käpylyssaarella on vanhaa lehtipuuvaltaista sekametsää. Metsässä on vanhoja haapoja ja lahoppuuta muutenkin melko paljon. Aluskasvillisuutta leimaa kataja ja heinäisyys. Sienilajisto on arvokas ja monipuolinen. Harvinaisia tai harvinaisehkoja sieniä ovat kääpiölahorusokas, ryppylahorusokas, kalvashietalakki, tupasorakas ja kurttusahaheltta. Muita sieniä ovat mm. vaateliaahko vihervalmuska, hakahapero ja näädänrisakas.

Saari kuuluu saukon elinpiiriin.

Käpylyssaaren länsipuolella rannassa on lievästi harvennettua vanhaa sekametsää, mistä on havaittu liito-orava 2006. Papanoita löytyi kuusen tyveltä.

28. Suurkiven lehto

Pinta-ala: 0,4 ha

Uhanalaiset ja harvinaiset lajit: -

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit: Kosteat keskivänteiset lehdot (VU),

kosteat runsasravinteiset lehdot (NT)
Arvoluokka: paikallisesti arvokas
Suojeluperuste: Metsälaki 10 § (rehevät lehtolaikut)

Suurkiven lehto on suurruoholehto, johon liittyy tuoreen lehdon osia. Puusto on lehtipuuvaltainen. Ranta on luhtainen.

29. Lahdenperän noro ja lähteikkö

Pinta-ala: 0,3 ha
Uhanalaiset ja harvinaiset lajit: -
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit: Lähteiköt (VU), ruohokorvet (VU) ja kosteat keskirasvinteiset lehdot (NT)
Arvoluokka: paikallisesti arvokas
Suojeluperuste: Vesilaki 2:11 § Eräiden vesiluontotyyppien suojelu ja Metsälaki 10 § (Norojen välittömät lähiympäristöt)

Rinteeltä olevasta lähteiköstä lähtevä lähteinen noro, jonka varressa on ruohokorpea, saniaiskorpea ja suurruoholehtoa. Uoma on luonnontilainen ja osittainen uoma on soistunut. Kasvistoon kuuluvat mm. kiiltopaju, metsäalvejuuri, hiirenporras, korpi-imarre, käenkaali, happrarahkasammal, kurjenjalka ja huopaohdake.

30. Lahdenperän noro ja lähde

Pinta-ala: 0,2 ha
Uhanalaiset ja harvinaiset lajit:
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit: Lähteiköt (VU), ruohokorvet (VU)
Arvoluokka: paikallisesti arvokas
Suojeluperuste: Vesilaki 2:11 § Eräiden vesiluontotyyppien suojelu ja Metsälaki 10 § (Norojen ja lähteiden välittömät lähiympäristöt)

Luonnontilainen noro. Uoma on paikoin soistunut ja noron lähellä on pieniä allikoita. Kasvillisuus on paikoin ruohokorpea.

31. Lahdenperän kallio

Pinta-ala: 0,2 ha
Uhanalaiset ja harvinaiset lajit: himmihippo (NT)
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit: -
Arvoluokka: paikallisesti arvokas
Suojeluperuste: himmihippo

Lahdenperän pohjoispuolella on pieni jyrkänne, jonka alapuolella kasvaa himmihippo. Jyrkänne on alle 10 m korkea.

32. Koukkukallion lehto

Pinta-ala: 0,5 ha
Uhanalaiset ja harvinaiset lajit: -
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit: -
Arvoluokka: Muut luonnonsuojelullisesti arvokkaat kohteet
Suojeluperuste: kasvillisuus

Koukkukallion eteläpuolella on kulttuurivaikutteista harmaaleppälehto, joka on entistä laidunta. Paikalla kasvaa harvinaisehkoa näsiää, vadelmaa, metsäalvejuurta, käenkaalia,

oravanmarjaa, metsäkurjenpolvea, pohjanpunaherukkaa, sudenmarjaa ja koristekasvikarkulaista jättipalsamia. Lahopuuta on jonkun verran.

33. Ollilan korpi

Pinta-ala: 0,3 ha

Uhanalaiset ja harvinaiset lajit: -

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit: Ruohokorvet (VU)

Arvoluokka: paikallisesti arvokas

Suojeluperuste: Metsälaki 10 § (rehevät ruohokorvet)

Pienilahden länsipuolella pellon vieressä on kaistale lähteistä korpea. Lähteisellä tihkupinnalla kasvaa lehväsamalia, okarahkasammalta, metsäkortetta, kaislasaraa, mesiangervoa, rönsyleinikkiä, hiirenporrasta ja korpi-imarretta. Sekapuusto on vanhaa tai harvennettua nuorempaa. Lahopuuta on jonkun verran.

34. Tuliniemen lahti

Pinta-ala: 7,4 ha

Uhanalaiset ja harvinaiset lajit: heinätavi (EN), haapana (VU)

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit: -

Arvoluokka: paikallisesti arvokas

Suojeluperuste: Viitasammakko (DIR), linnusto

Pienilahdessa on arvokas kosteikkolinnusto ja viitasammakoita. Lahdella pesi 2006 heinätavi ja luhtahuitti, haapana, sinisorsa ja tavi. Lisäksi siellä ruokaili isokoskeloita ja silkkiuikku. Rantapensaikeissa pesi useita ruokokerttusia. Leveällä rantaluhdalla kasvaa suursaroja, viitakastikkaa ja pajuja. Vesikasvistoon kuuluvat tylppälehtivita, kelluskeiholehti, uistinivita, ulpukka, suomenlumme ja palpakko. Keväällä 2017 ei viitasammakosta tehty havaintoja.

35. Pienilahden rantametsä

Pinta-ala: 7,4 ha

Uhanalaiset ja harvinaiset lajit: -

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit: Lähteiköt (VU)

Arvoluokka: paikallisesti arvokas

Suojeluperuste: Vesilaki 2:11 § Eräiden vesiluontotyyppien suojelu, Metsälaki 10 § (rehevät lehtolaikut)

Pienilahden länsirannalla on lähteistä lehtometsää ja korpea. Rannan suuntaisesti on useita lähteitä ja hetteikköjä. Rehevässä aluskasvillisuudessa kasvaa metsäkortetta, suokelttoa, mesiangervoa, korpi-imarretta, hiirenporrasta, lehvä- ja muita kosteita sammalia sekä paikoin kurjenjalkaa ja raatetta. Ylempänä rinteessä on harvennettua, vanhaa lehtosekametsää, jossa kasvaa mm. sudenmarjaa. Lahopuuta on alueella kohtalaisesti. Monipuoliseen sienilajistoon kuuluvat lepikkohapero, tomaattihapero, koivunlehtohapero, kääpiöseitikki ja rihmanuijakas sekä lisäksi mm. punarousku, kaunorisakas ja saniaishiippo. Haapamaapuulla kasvavat harvinaisehkok kennokääpä ja piispanhiippo.

36. Korpilahden puro

Pinta-ala: 0,4 ha

Uhanalaiset ja harvinaiset lajit: -

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit: -

Arvoluokka: paikallisesti arvokas

Suojeluperuste: Metsälaki 10 § (purojen välittömät lähiympäristöt)
Korpilahden puro on lähes luonnontilainen. Kivisen puron rehevässä ympäristössä kasvaa hiirenporrasta, korpi-imarretta, peltokortetta, mesiangervoa ja metsäkortetta.

37. Ruohoniemi

Pinta-ala: 18,4 ha

Uhanalaiset ja harvinaiset lajit: -

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit: -

Arvoluokka: Muut luonnonsuojelullisesti arvokkaat kohteet

Suojeluperuste: kasvillisuus

Ruohoniemessä on vanhaa, rehevää, lehtipuuvaltaista metsää. Lähellä niemen kärkeä on katajikoista heinikkoa, jossa kasvaa runsaasti tuoksusimaketta. Vanhoja koivuja on paljon, mutta metsässä on yleisesti ottaen monipuolinen ikärakenne. Aluskasvillisuudessa kasvaa metsäkortetta, hiirenporrasta, mustikkaa, lillukkaa, metsäkurjenpolvea, rohtotädykettä, metsäalvejuurta, huopaohdaketta, oravanmarjaa, ahomansikkaa, metsäliekosammalta, ruusukesammalta ja valkolehdokkia ainakin kahdessa kohtaa. Kosteimmissa kohdissa kasvaa palmusammalta ja rönsyleinikkiä. Sirittäjä pesi metsässä.

38. Veistolan metsä ja louhikko

Pinta-ala: 0,5 ha

Uhanalaiset ja harvinaiset lajit:

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit: Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU)

Arvoluokka: paikallisesti arvokas

Suojeluperuste: Metsälaki 10 § (rehevät lehtolaikut ja vähätuottoisemmat louhikot, joiden ominaispiirre on harvahko puusto)

Veistolan pohjoispuolella on hakkuuaukean reunassa laaja louhikko. Louhikon alapuolella on vanhaa, rehevää lehtosekametsää, missä kasvaa hiirenporrasta, metsäalvejuurta, käenkaalia, metsäimarretta, oravanmarjaa ja mustikkaa.

39. Härköniemen metsä

Pinta-ala: 1,9 ha

Uhanalaiset ja harvinaiset lajit: Liito-orava (NT)

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit: -

Arvoluokka: paikallisesti arvokas

Suojeluperuste: Liito-orava (DIR)

Härköniemen metsä on kivinen ja louhikkoinen kuusikko, mistä todettiin merkkejä liito-oravasta. Lajin papanoita löydettiin yhden kuusen alta. Havainnot viittaavat siihen, että laji käy ruokailemassa kuusikossa. Metsä ei todennäköisesti ole lajin lisääntymisalueta.

40. Käkisärkän lähteikkö

Pinta-ala: 0,1 ha

Uhanalaiset ja harvinaiset lajit: -

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit: Lähteiköt (VU)

Arvoluokka: paikallisesti arvokas

Suojeluperuste: Vesilaki 2:11 § Eräiden vesiluontotyyppien suojelu, Metsälaki 10 § (Lähteiden välittömät lähiympäristöt)

Käkisärkän pohjoispuolella lähellä peltoa on lähteikkö. Pienten hetteisten lähteensilmien ympärillä kasvaa okarahkasammalta, lehvasammalia, kurjenjalkaa, metsäkortetta, pelto-kortetta, niittyhumalaa, hiirenporrasta ja rönsyleinikkiä.

41. Muusarinsuon noro

Pinta-ala: 0,5 ha

Uhanalaiset ja harvinaiset lajit:

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit: Lähteiköt (VU)

Arvoluokka: paikallisesti arvokas

Suojeluperuste: Vesilaki 2:11 § Eräiden vesiluontotyyppien suojelu, Metsälaki 10 § (Lähteiden ja norojen välittömät lähiympäristöt)

Vaaran rinteellä olevista kahdesta lähteestä alkaa kaksi luonnontilaista noroa, jotka myöhemmin yhtyvät ennen järveä. Norojen ympärillä kasvaa okarahkasammalta, lehvasammalia, korpi-imarretta, hiirenporrasta, harvinaisehkoa sinityvirisakasta, taigahaperoa, keltanupikoita ja vanhaa kuusikkoa.

42. Muusarinsuon lehto

Pinta-ala: 0,6 ha

Uhanalaiset ja harvinaiset lajit: Liito-orava (NT)

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit: Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU) ja kosteat keskiravinteiset lehdot (NT)

Arvoluokka: paikallisesti arvokas

Suojeluperuste: Liito-orava (DIR), Vesilaki 2:11 § Eräiden vesiluontotyyppien suojelu, Metsälaki 10 § (Lähteiden ja norojen välittömät lähiympäristöt)

Muusarinsuon lehto on pohjavesivaikutteinen lehto, jossa todettiin kahden järeän kuusen ja yhden järeän haavan alta liito-oravan papanoita. Puusto on lehtipuuvaltaista. Lehdon läpi menee noro, joka osittain on piilonorona. Laiteella kasvaa järeitä yksittäisiä kuusia. Lehdossa kasvillisuus on suurruoholehtoa ja tuoretta lehtoa.

43. Murapohjan puro

Pinta-ala: 0,4 ha

Uhanalaiset ja harvinaiset lajit: -

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit: Kosteat keskiravinteiset lehdot (NT)

Arvoluokka: paikallisesti arvokas

Suojeluperuste Metsälaki 10 § (purojen välittömät lähiympäristöt)

Luonnontilainen puron ympärillä on kosteaa lehtoa. Puuston on lehtisekametsää. Aliskasvillisuutta leimaavat hiirenporras, isoalvejuuri, käenkaali, oravanmarja, korpi-imarre, metsäimarre, vadelma, nokkonen ja metsäkurjenpolvi.

44. Murapohjan liito-oravametsä

Pinta-ala: 1,6 ha

Uhanalaiset ja harvinaiset lajit: Liito-orava (NT)

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit: -

Arvoluokka: paikallisesti arvokas

Suojeluperuste: Liito-orava (DIR)

Murapohjan rantametsä on edustava liito-oravan elinympäristö. Kartoituksessa todettiin seitsemän papanapuuta. Pääosa papanapuista oli järeitä tai järeähköjä haapoja. Lisäksi papanoita löytyi kahden järeän kuusen alta. Metsä on pääosin valoisaa eri-ikäistä lehtisekapuustoa. Valtalajit ovat haapa, koivu ja harmaaleppä. Paikoin kasvaa kuusia. Lahopuuta on alueella melko vähän. Kasvillisuus tuoretta ja lehtomaista kangasta, paikoin on tuoretta lehtoa.

45. Syväniemen liito-oravametsä

Pinta-ala: 1,5 ha
Uhanalaiset ja harvinaiset lajit: Liito-orava (NT)
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit: -
Arvoluokka: paikallisesti arvokas
Suojeluperuste: Liito-orava (DIR)

Syväniemen lounaiskärjessä on liito-oravan asuttama varttuva kuusimäntysekametsä. Kartoituksessa havaittiin kahden järeän kuusen alta papanoita. Kasvillisuus on lehtomaista, tuoretta ja paikoin kuivahkoa kangasta.

46. Hemminniemen ranta

Pinta-ala: 0,4 ha
Uhanalaiset ja harvinaiset lajit: -
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit: -
Arvoluokka: paikallisesti arvokas
Suojeluperuste: Viitasammakko (DIR)

Hemmin- ja Tervaniemen välisen lahden etelärannalla on viitasammakon kutupaikka. Ranta on avoluhtaa. Rannalla pesii pensastasku. (Koskinen 2006).

47. Pitkälahti

Pinta-ala: 3,7 ha
Uhanalaiset ja harvinaiset lajit: haapana (VU)
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit: -
Arvoluokka: paikallisesti arvokas
Suojeluperuste: Linnusto

Keskellä Pitkälahtea matalassa, puuttomassa saaressa on arvokas pikkulokkiyhdykskunta. Kesällä 2006 paikalla pesi 29 pikkulokkiparia ja haapana. Neljä vesipääskyä ruokaili saarella. Lahdella pesii luultavasti myös lapasorsa.

48. Niemelän suo

Pinta-ala: 0,2 ha
Uhanalaiset ja harvinaiset lajit:
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit: -
Arvoluokka: paikallisesti arvokas
Suojeluperuste: Metsälaki 10 § (vähäpuustoiset jouto- ja kitumaan suot)

Pitkäniemen eteläpuolella peltojen keskellä on kurjenjalka-pullosara -valtainen avosuo. Lisäksi suolla kasvaa viitakastikkaa, okarahka- ja korpirahkasammalta.

49. Pennasenniemi-Vihtaluoto

Pinta-ala: 6,5 ha

Uhanalaiset ja harvinaiset lajit: naurulokki (VU), haapana (VU), silkkiuikku (NT)

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit:

Arvoluokka: paikallisesti arvokas

Suojeluperuste: linnusto, viitasammakko (DIR)

Pennasenniemen ja Vihtaluodon välissä on hyvin arvokas naurulokkiyhdyiskunta. Kesällä 2006 saraikossa pesi 40 paria naurulokkia, kolme pikkulokkiparia, silkkiuikku, kolme tavi-paria ja kaksi haapanaparia. Lisäksi Vihtaluodossa pesi kalatiira. Lautiaissaaren Immeisen-käymättömän luhdalla pesi 2006 silkkiuikku, haapana, kolme taviparia ja mahdollisesti lapasorsa.

Pennasenniemen luhtarannat ovat viitasammakon lisääntymisaluetta. Koskinen (2006) havaitsi lajin kutemassa niemen luhtarannoilla. Kesällä 2017 viitasammakon kutu tapahtui niemen pohjoisrannalla.

50. Lautiaisen viitasammakkorannat

Pinta-ala: 0,4 ha

Uhanalaiset ja harvinaiset lajit:

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit:

Arvoluokka: paikallisesti arvokas

Suojeluperuste: viitasammakko (DIR)

Kohteeseen kuuluu kymmenen viitasammakon kuturantaa, jotka sijoittuvat Lautiaisen rannalle. Viitasammakon kutupaikat ovat Muusarinvaaran rannalla (neljä kutualuetta), Pieni-Syvän pohjukka, Kaunislahti, Kaunisniemi, Latoranta, Immeisenkäymätön ja Pennasenniemi.

Lisäksi Lautiaisen länsipuolella Kallion talon itäpuolella on aivan kaava-alueen rajalla metsälakikohde (puro).

5 TAVOITTEET

5.1 Yleistavoitteet ja suunnitteluperiaatteet

Kaavatyön tavoitteena on laatia oikeusvaikutteinen rantaosayleiskaava, jolla mitoitetaan alueen maanomistajien rakennusoikeus rantavyöhykkeellä. Mitoituksen perusteella osoitetaan rakennuspaikat huomioiden parhaalla mahdollisella tavalla muun muassa Ylikylälle vuonna 1996 laadittu kyläsuunnitelma, luontoarvot, arkeologinen kulttuuriperintö sekä Ylikylän arvo kulttuuriympäristönä.

Kaavalla pyritään edistämään, ohjaamaan ja tukemaan alueen rakentamista. Aluerakenteessa huomioidaan nykyinen kunnallistekniikka. Lisäksi pyritään saamaan tulevan maankäytön aiheuttama vaikutus kulttuuri- ja luonnonympäristön merkittävimmille ominaispiirteille mahdollisimman vähäiseksi ja pyritään edistämään maa- ja metsätalouden toimintaedellytyksiä.

Yleiskaavaa laadittaessa tulee yleisten tavoitteiden lisäksi noudattaa seuraavia yleisiä suunnitteluperiaatteita:

- kaavan on oltava toteuttamiskelpoinen,
- suunnittelussa on huomioitava maanomistajien yhdenvertaisuus,

- suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota ympäristövaikutusten arviointiin,
- luonnon ja kulttuurin vaatimukset sekä maisemansuojelulliset näkökohdat on otettava huomioon,
- ranta-alueiden maankäyttöä suunnitellessa tulee ottaa riittävästi huomioon vesiensuojelun, meluntorjunnan ja jätehuollon järjestäminen,
- vesistöä ei saa pilata ja vesistöä kuormittavat toiminnot on sijoitettava riittävän kauaksi rannasta,
- kaavan tulee sisältää erityyppisiä rantaluonnonkokonaisuuksia,
- kaavan tulee olla aluevarausten osalta rantojen tuhlaavaa käyttöä välttävä,
- maa- ja metsätaloutta sekä kalastusta harjoittavalle väestölle rantojen ja vesistön osalta on turvattava riittävät edellytykset ammattinsa harjoittamiseen,
- loma-asutusalueiden tulee niveltä maaseudun aluerakenteeseen siten, että alueelle on hyvät liikenne yhteydet sekä helposti järjestettävät sähkö- ja puhelinyhteydet, ja sen on tuettava kylien peruspalvelujen säilyttämistä (esimerkiksi lisäämällä väestöpohjaa).

5.2 Virkistyskäyttö

Kalastuksen, metsästyksen ja yleisen virkistyskäytön tarpeet huomioidaan osoittamalla tarpeelliset virkistysalueet sekä ja rantautumispaikat, veneiden lasku- ja nostopaikat.

5.3 Elinkeinot, palvelut

Kaavan tulee turvata maa- ja metsätalouden harjoittamisen edellytykset. Maa- ja metsätalouteen liittyvää rakentamista ei kaavalla tulla rajoittamaan.

Kaavalla pyritään edistämään ja tukemaan ympäristön- ja maisemanhoidon tavoitteita.

5.4 Liikenne ja infrastruktuuri

Rantarakennuspaikkoja sijoitettaessa huomioidaan olemassa olevat sähkölinjat, vesijohtoverkko, tiestö ja muu infrastruktuuri, jotta kaavan toteuttaminen vaatisi mahdollisimman vähän uuden rakentamista. Sijoittelussa vältetään alueita, jonne tien tekeminen edellyttää suuria leikkauksia tai massansiirtoja.

5.5 Rakentaminen

Yleiskaavan keskeinen tavoite on ohjata rantavyöhykkeen rakentamista. Jotta maanomistajien tasapuolinen kohtelu voidaan turvata, tulee tilojen rantarakennusoikeus laskea yksiselitteisen ja ymmärrettävän periaatteen mukaisesti. Rakennusoikeuden määrä ei voi olla rakennettavuudesta ja luonnonoloista sekä -arvioita johtuen kaikilla ranta-alueilla yhtä suuri.

Maanomistajien tasapuolisen kohtelun varmistamiseksi rakennusoikeuden laskentaperiaatteet ovat pitkälti samanlaiset kuin aikaisemmissa vastaavissa kaupungin alueella laadituissa rantaosayleiskaavoissa.

Itse rakentamisen ja jäteveden käsittelyn ohjaaminen rakennuspaikalla tapahtuu rakennusjärjestyksen ja ympäristöviranomaisien määräysten ja ohjeiden mukaisesti. Suunnittelualueen eri maaperätyyppien vaihteleva soveltuvuus jätevesien käsittelyyn pyritään huomioidaan rantarakennuspaikkojen sijoittelulla ja jätevesien käsittely ohjaavilla kaavamääräyksillä.

Rakennusoikeuteen vaikuttavia asioita ovat mm:

- Infrastruktuurin läheisyys
- Yleiset virkistyskäyttötarpeet
- Maisemalliset arvot

- Rantojen rakennettavuus (suot, jyrkänteet, kivikot)
- Luonnonolot
- Uhanalaisten eläimien ja harvinaisten kasvien suotuisan suojellisuuden tason säilyminen
- Vesilain säädökset
- Metsä- tai kasvillisuustyyppien kulutuskestävyys
- Rakennusjärjestys
- Vesistön sietokyky

Rakennusoikeuden määrä vaihtelee alueittain tai vyöhykkeittäin mainittujen asioiden perusteella.

6 MITOITUS

Suunnittelualueella on rantaviivaa yhteensä noin 37 kilometriä. Tästä määrästä n. 27 kilometriä on järven tai yli 10 hehtaarin lammen mannerrannalla. Lisäksi suunnittelualueella on n. 4 kilometriä jokirantaviivaa ja 6 kilometriä Lautiaissaaren rantaviivaa.

6.1 Yleiset mitoitusnormit

Rantarakennuspaikkojen lukumäärää laskettaessa mitoitusnormina käytetään pääsääntöisesti "rakennuspaikkojen lukumäärä/muunnettu rantakilometri". Saarilla ja pienillä järvillä ja lammilla mitoitus voi perustua myös "maapinta-alaan/rantarakennuspaikka". Rakennusoikeutta laskettaessa käytetään seuraavia mitoitusnormeja:

A. Mannerrannoilla 5-3 rakennuspaikkaa / muunnettu rantakilometri

B. Saarilla 1 rakennuspaikka / noin 3 ha maapinta-alaa kohden (pinta-ala alle 20 ha)

Pienten saarien ja lampien rakennusoikeus jaetaan tilojen kesken niiden rantaviivan pituuk-
sien suhteessa. Alle 1 ha:n saarilla ja alle 2 ha:n lammilla ei ole rakennusoikeutta. Pienten
saarien ja lampien rannoille voidaan kuitenkin merkitä rakennusoikeutta, mikäli maanomis-
tajilla ei ole muita rakentamiskelpoisia alueita.

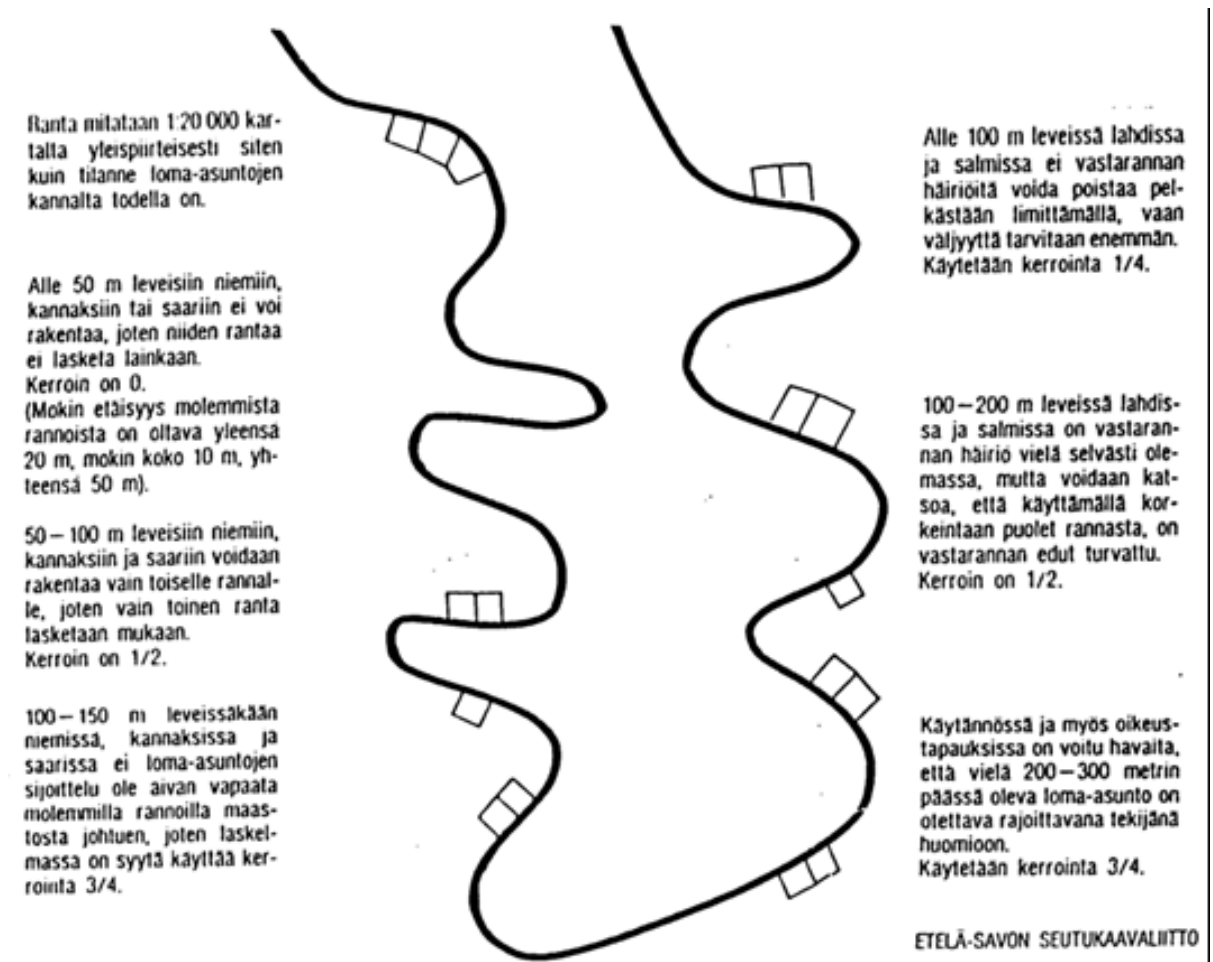
Maisematekijöiden ja luonnonsuhteiden vaikutus mitoitukseen arvioidaan kunkin saaren ja
lammen osalta erikseen. Ne saattavat pienentää laskennallista rakentamistehokkuutta.

Edellä esitettyjä periaatteita noudatetaan, kun omistusyksikön koko rakennusoikeus osoite-
taan omarantaisina rakennuspaikkoina. Jos rakennusoikeutta sijoitetaan yhteisranta-
taisina alueina kuten lomakylämäisenä rakentamisena, voidaan em. mitoitusperusteista poiketa.

6.2 Rakennusoikeuden laskentaperiaatteet

Muunnettu rantaviiva

Rantaviiva lasketaan Etelä-Savon maakuntayhtymän kehittämän laskentamallin mukaan.
Laskentamallilla pyritään ottamaan huomioon kapeiden niemien, lahtien, kannasten ja sal-
mien kohdalla vastarannan ja luontotekijöiden rakentamistoiminnalle aiheuttamat rajoituk-
set. Ajatuksena on laskea kunkin tilan rannanmuotojen mukainen todellinen rantarakenta-
miseen soveltuva rantaviivan pituus oheisten kerrointen mukaisesti. Rantaviiva lasketaan
ohjelmallisesti maastokartan ja kiinteistörekisterikartan perusteella.

Kuva 20. Muunnetun rantaviivan mittausperiaate.

Emätilaperiaate

Emätilan rantarakennusoikeus lasketaan siten, että emätilan muunnetun rantaviivan pituus (km) kerrotaan osa-alueen mitoitusluvulla (rakennuspaikkaa / muunnettu ranta-km). Saatu luku pyöristetään desimaaliosan 0,5:stä ylöspäin ja pienempi desimaaliosa alaspäin.

Tilasta erotetut rantarakennustontit, tilan alueelle myönnetty rantarakennusten rakennusluvut sekä tilaan kuuluvat rannalla sijaitsevat loma-asunnot ja vakituiset asunnot lasketaan käytetyksi rakennusoikeudeksi. Nämä osoitetaan kaavassa rakennuspaikkoina. Käytettyyn rakennusoikeuteen katsotaan kuuluvan 15.10.1969 jälkeen tilasta rakentamista varten erotetut kiinteistöt. Mikäli kantatila on käyttänyt rakennusoikeutta yli alueen suurimman mitoitusnormin ennen vuotta 1969, otetaan tämä huomattava rakennusoikeuden aikaisempi käyttö huomioon tilan rakennusoikeutta määritettäessä.

Saman maanomistajan kiinteistöt ja rakennusoikeuden siirtäminen

Samalle maanomistajalle kuuluvia alueita käsitellään yhtenä yksikkönä, jota rakennusoikeuslaskelma koskee. Maanomistusyksikön sisällä rantarakennuspaikkojen sijoittamista ei ole sidottu kiinteistöyksiköihin. Samalle maanomistajalle kuuluvilla alueilla rakennusoikeutta voidaan siirtää saarista mantereelle ja alueelta toiselle.

Kohtuullisuusperiaate

Mitoituslaskelmaa tulee pyrkiä noudattamaan maanomistajien tasapuolisen kohtelun turvaamiseksi mahdollisimman tarkasti. Mikäli kuitenkin ranta soveltuu erityisen hyvin tai huonosti rakentamiseen tai on olemassa muu erityinen syy, voidaan kohtuullisuustekijät huomioon ottaen rakennusoikeuden määrää lisätä tai vähentää.

Vesijättömaa

Vesijätön rakennusoikeus kuuluu pääsääntöisesti taustamaan omistajalle ja maanomistajilla ja rakennuspaikan ostajilla on mahdollista lunastaa vesijättö tilansa edustalta lukuun ottamatta alueita, joiden vesijättömaalle on jo rakennettu tai alue on erityisen laaja ja rakennuskelpoinen.

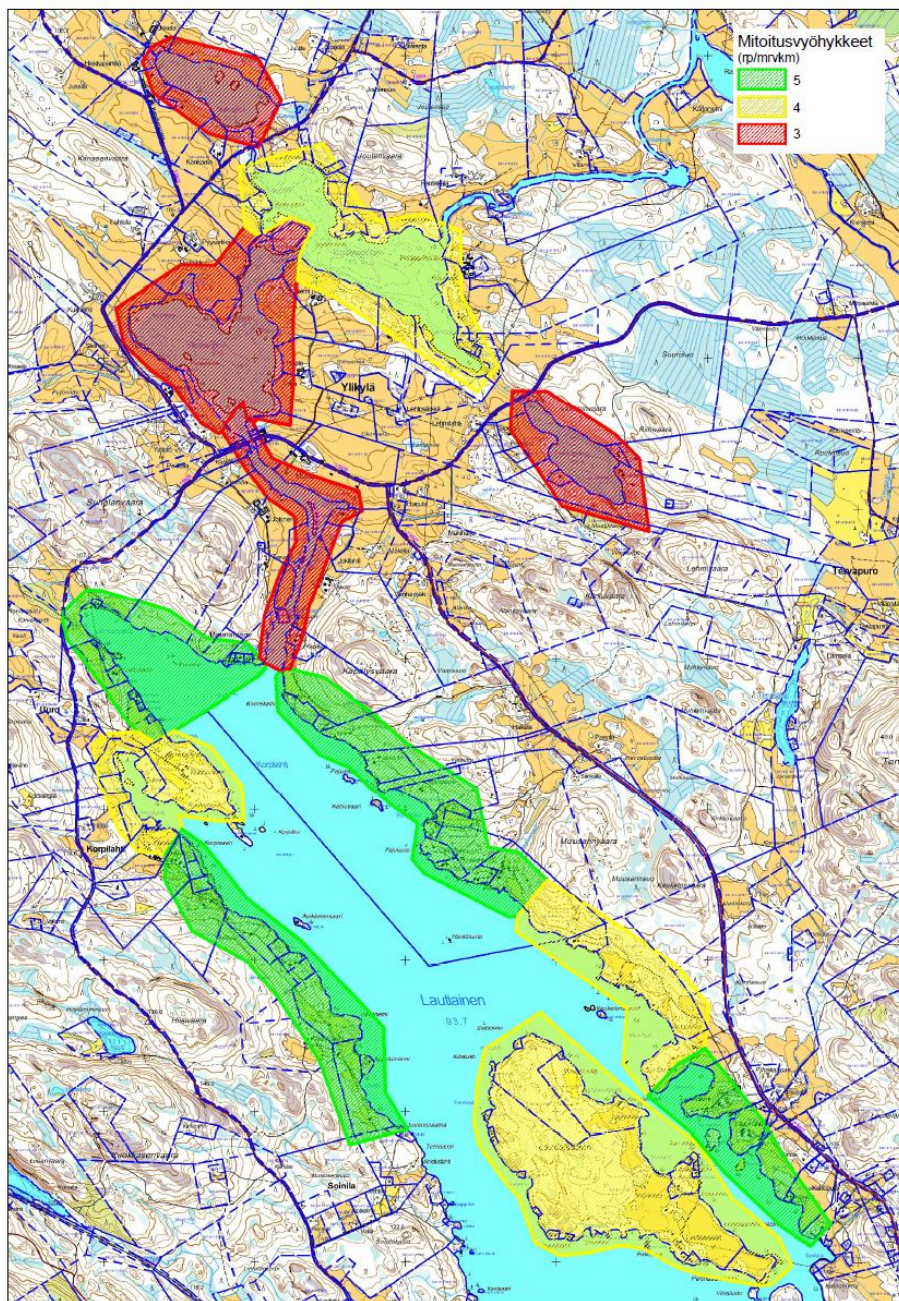
6.3 Kaava-alueen mitoitusvyöhykkeet

Rantaosayleiskaava-alueen ranta-alueille on määritetty mitoitusvyöhykkeet, jotta voidaan laskea tilojen laskennallinen rakennusoikeus tasapuolisesti sekä määrittää luonteeltaan ja luonnonoloiltaan samanlaisille ranta-alueille yhtä suuri rakennusoikeus.

Alueet on jaettu mitoitusvyöhykkeisiin rakennettavuuden, luonnon- ja maisemanarvojen, kulutuskestävyyden sekä tiestön ja muun rakennetun infrastruktuurin läheisyyden perusteella. Samanarvoisilla alueilla ja rannoilla käytetään samaa mitoitusnormia eli samanlaisilla alueilla ja rannoilla eri puolilla kaava-aluetta on sama rakennusoikeus.

Mitoitusperusteiden mukaisesti kaava-alueen mitoitusnormit vaihtelevat viiden ja kolmen rakennuspaikan välillä muunnetulle rantaviivakilometrille. Saarissa ja pienillä lammilla käytetään ns. pinta-alanormia.

MITOITUSPERUSTE	PERUSTELU
3 rakennuspaikkaa / muunnettu rantaviivaki- lometri (punaiset alueet)	- Alueisiin kohdistuu luonnonarvoja, maisema-arvoja ja/tai kulttuuri-maisemanarvoja. - Rakennuspaikkojen sijoittelulla ei täysin pystytä välttämään arvokkaita luonto-, maisema ja/tai kulttuurimaisemakohteita. - Maisemaekologiselta kapasiteetiltaan alueet ovat pääsääntöisesti heikkoja / kohtalaisia. - Rakennettavuus alueilla on pääsääntöisesti kohtalainen.
4 rakennuspaikkaa / muunnettu rantaviivaki- lometri (keltaiset alueet)	- Alueisiin kohdistuu vain pienialaisia luonnon-, maisema- tai kulttuurimaisema-arvoja. - Rakennuspaikkojen sijoittelulla voidaan välttää arvokkaat luonto-, maisema- ja/tai kulttuurimaisemakohteet. - Maisemaekologiselta kapasiteetiltaan alueet ovat pääsääntöisesti melko hyviä. - Alueella on jo jonkin verran rantarakentamista ja alue on rakennettavuudeltaan melko hyvä ja infrastruktuuri on pääsääntöisesti kunnossa.
5 rakennuspaikkaa / muunnettu rantaviivaki- lometri (vihreät alueet)	- Alueeseen ei kohdistu lainkaan tai kohdistuu vain pienialaisia luonnonarvoja, maisema-arvoja ja/tai kulttuurimaisema-arvoja. - Rakennuspaikkojen sijoittelulla voidaan välttää arvokkaat luonto-maisema- ja/tai kulttuurimaisemakohteet. - Maisemaekologiselta kapasiteetiltaan alueet ovat hyviä. - Alueella on jo jonkin verran rantarakentamista ja alue on rakennettavuudeltaan pääasiassa hyvä ja infrastruktuuri on pääsääntöisesti kunnossa.

Kuva 21. Mitoitusalueet (Punainen 3 rp/Mkm, keltainen 4 rp/Mkm ja vihreä 5 rp/Mkm)

7 RANTAOSAYLEISKAAVA JA SEN PERUSTELUT

7.1 Yleistä

Rantaosayleiskaavassa mitoitetaan alueen maanomistajien rakennusoikeus rantavyöhykkeellä. Mitoituksen perusteella osoitetaan rakennuspaikat huomioiden parhaalla mahdollisella tavalla muun muassa Ylikylälle vuonna 1996 laadittu kyläsuunnitelma, luontoarvot, arkeologinen kulttuuriperintö sekä Ylikylän arvo kulttuuriympäristönä.

Kaava-alueen kokonaismitoitus on:

- Rantaviivaa: 42 km
- Muunnettua rantaviivaa: 30 km
- Olemassa olevat rakennukset: 107, joista omarantaisia 90
- Mitoitusperusteiden mukainen jäljellä oleva rakennusoikeus: 66
- Kaavalla osoitettu rakennusoikeus: 34 + 4 rantasaunaa
- rp/mrvkm oleva tilanne: 3,04
- rp/mrvkm kaava: 4,27

7.2 Aluevarausten pääperustelut

7.2.1 Asuntoalueet

A/1 Asuntoalue

Korttelialueet, joissa on erityyppisiä asuinrakennuksia, on osoitettu A-alueiksi. Asuntoalueet sijaitsevat eri puolilla suunnittelualuetta ja niistä lähes kaikilla on olemassa oleva asuinrakennus. Uusia asuinrakennuspaikkoja on osoitettu yhteensä 9 kpl, joista yksi on ei omarantainen ranta-asemakaavan mukainen rakennuspaikka.

AP/1 Pientalovaltainen asuntoalue

Merkinnällä on osoitettu alue Ylikyläntien varressa Hirvikosken sillan vieressä.

AM Maatilojen talouskeskusten alue

Merkinnällä on osoitettu suunnittelualueella sijaitsevat maatilat, joita on Roukkajärven itärannalla, Ylikylänjärven itärannalla, Ylikylänjoen rannalla, Korpiniemessä, Korpilahdella, Lautiaissaareissa, Tervaniemessä ja Hemminniemessä.

am Maatilojen talouskeskuksen ohjeellinen alue

Maatilan talouskeskusten ohjeellisella merkinnällä on osoitettu alueet Pyysärkällä Liejulammen pohjoispuolella sekä Roukkajärven ja Ylikylänjärven välisellä Niemen alueella.

me Kotieläintalouden suuryksikön ohjeellinen alue

Kotieläintalouden suuryksikön ohjeellisella merkinnällä on osoitettu alueet Mustolassa ja Jokiniemessä Ylikylänjoen molemmin puolin.

RA/1 Loma-asuntoalue

Merkinnällä on osoitettu lomarakennuspaikat 85 kpl, joista uusia on 25 kpl.

Lomarakennuspaikkoja on osoitettu seuraavasti:

- Sulkujärvi: 2 uutta pohjoisrannalle, ei olemassa olevia
- Roukkajanjärvi, Talvilahti: 4 olemassa olevaa

- Roukkajanjärvi, muu osa: 4 uutta, 4 olemassa olevaa
- Niemensalmen alue: 3 uutta, 1 olemassa oleva
- Ylikylänjärvi: 1 uusi, ei olemassa olevia
- Ylikylänjoki: 3 uutta, 1 olemassa oleva
- Lehmilampi: 2 uutta pohjoisrannalle, 2 olemassa olevaa
- Lautiainen: 15 uutta, joista ranta-asemakaava-alueella 4 sekä 48 olemassa olevaa, joista ranta-asemakaava-alueella 1

Maanomistajan vaatimuksesta Lautiaissaareen ei osoitettu uusia mitoituksen mukaisia rakennuspaikkoja.

rs Ohjeellinen rantasaunan rakennusala, jolle saa rakentaa enintään 25 m² suuruisen rantasaunan.

Kurkilahteen, Roukkajanjärven rannalle, Ylikylänjärven ja Ylikylänjoen rannalle on osoitettu rantasaunan rakennusalat, jotka liittyvät alueella oleviin maatilan talouskeskuksiin.

7.2.2 Virkistysalueet ja -reitit

V-1 Virkistysalue

Hiekkakenttä Sulkujärven ja Ritolantien välisellä alueella on osoitettu virkistysalueeksi.

V Virkistysalue

Merkinnällä on osoitettu Kaukelonsaarien suurin saari Lautiaisella.

vv Ohjeellinen uimaranta

Uimaranta-alue on osoitettu Ylikylän järvelle Kurkilahden rannalle

Ohjeellinen melontareitti

Merkinnällä on osoitettu ohjeellinen melontareitti maakuntakaavan mukaisesti.

7.2.3 Kulttuuri- ja luonnonympäristö

luo Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue

Mahdollinen metsälain 10 §:n tai joku muu ympäristön tai luontoarvoltaan merkityksellinen alue. Alueen ominaispiirteitä ei saa heikentää.

Merkinnällä on osoitettu yhteensä 46 kohdetta mahdollisina metsälain 10 §:n alueina tai muina ympäristön tai luontoarvoilta merkityksellisinä alueina. Alueita on laajasti eri puolilla kaava-aluetta.

lin Linnustoltaan arvokas alue

Alueen käyttöä suunniteltaessa ja toteutettaessa on otettava huomioon tärkeiden elinympäristöjen, eliölajiesiintymien ja luontokohteiden säilymisedellytykset.

Merkinnällä on osoitettu linnustoltaan arvokkaat alueet Sulkujärvi ja Pitkälahti.

lin-1 Linnustoltaan arvokas alue (MAALI-alue)

Alueen käyttöä suunniteltaessa ja toteutettaessa on otettava huomioon tärkeiden elinympäristöjen, eliölajiesiintymien ja luontokohteiden säilymisedellytykset.

Merkinnällä on osoitettu Sulkujärven, Talvilahden ja Ylikylänjärven alueille sijoittuva maakunnallisesti arvokas lintukohde (MAALI) Ylikylänjärvi, Kurkilahti.

s-1 Suojeltava alueen osa

Alueella sijaitsee luonnonsuojelulain 49 §:n mukaisen suojeltavan lajin lisääntymis- ja levähdyspaikka (liito-orava tai viitasammakko), jonka hävittäminen ja heikentäminen on kielletty.

Liito-oravan esiintymisalueet Härköniemen metsä, Murapohjan liito-oravametsä, Syväniemen liito-oravametsä, Lehmilahden rantametsä ja luhta, Joutenvaaran liito-oravametsä, Olkilän lähde ja noro, Sippolan metsä, Lamminvaaran metsä, Seurojentalon metsä, Muusarin-suon lehto ja Kämpyllyssaari sekä viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikat suunnittelualueen eteläosassa Tervasalmissa ja Lautiaissaaren kaakkoisosissa on osoitettu suojeltava alueen osa -merkinnällä.

s-2 Suojeltava alueen osa

Alueella sijaitsee luonnonsuojelulain 49 §:n mukaisen suojeltavan lajin lisääntymis- ja levähdyspaikka (liito-orava tai viitasammakko), jonka hävittäminen ja heikentäminen on kielletty. Alueella esiintyy metsälain 10 §:n tarkoittamia tärkeitä elinympäristöjä, joiden ominaispiirteitä ei saa vaarantaa. Alueella sijaitsee vesilain 2.11 §:n mukaisia vesiluontotyypppejä, joiden luonnontilan vaarantamien on kielletty.

Lehmilahden suojellisesti arvokas ranta-alue on osoitettu s-2 osa-aluemerkinnällä.

sm Muinaismuistialue

Muinaismuistolain rauhoittama kiinteä muinaisjäännös. Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen ja muu siihen kajoaminen on muinaismuistolain nojalla kielletty. Kaikista aluetta koskevista toimenpiteistä ja suunnitelmista on neuvoteltava Museoviranomaisen kanssa.

Merkinnällä on osoitettu Pekkalan kivikautinen asuinpaikka, Kämpyllykosken mylly ja Talviniemen historiallinen asuinpaikka.

sk-1 Valtakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö

Alueen suunnittelussa, rakentamisessa ja käytössä on edistettävä kulttuuriympäristön arvojen säilymistä sekä maiseman vaalimista. Alueella tapahtuva uudis- ja korjausrakentaminen ja muut suoritettavat toimenpiteet on sopeutettava kulttuuriympäristön ominaispiirteisiin ja maisemallisiin arvoihin. Erityistä huomiota tulee kiinnittää rakennusten sijoitteluun, mittakaavaan ja materiaalivalintoihin. Rakentamista koskevasta suunnitelmista ja toimenpiteistä on pyydyttävä museoviranomaisen lausunto.

Ylikylän RKY 2009 -alue on osoitettu valtakunnallisesti merkittäväksi kulttuuriympäristöksi maakuntakaavan mukaisesti.

Alueelle on osoitettu seuraavat uudet omavarantaiset rakennuspaikat

1. Lehmilampi

- Yksi uusi peitteisellä alueella olemassa olevien rakennusten yhteyteen.

2. Roukanjärvi

- Roukanjärven eteläranta 3 rakennuspaikkaa on sijoitettu metsäalueilla.
- Lehmilahti 1 RA-rakennuspaikka sijoittuu olemassa olevien rakennuspaikkojen väliin.

3. Ylikylänjärvi

- Aaronsaari 1 RA-paikka puustoiselle alueelle.
- Pappilanniemi 1 RA-paikka on jouduttu osoittamaan peltoalueelle, koska tila 81:0 on emätila ja rakennuspaikkaa ei voida siirtää muualle peltoalueiden ulkopuolelle. Tilalla on emätilalle kuuluva rakennusoikeus.
- Etelärannalle 1 A-paikkaa
 - o Kurkilahti tila 29-37 on emätila, jolla on rantaviivaa n. 900 m ja rakennusoikeus on 2 rakennuspaikkaa. Rantaviiva on kokonaisuudessaan peltorantaa lukuun ottamatta kapeaa rantakaistaletta. Paikkoja ei voida siirtää peltoalueen ulkopuolelle.
 - o Rantasaunan rakennuspaikka on osoitettu Kurkilahden tilakeskuksen ranta-alueelle, jossa on jo lato sekä puustoinen saareke.
 - o Toinen tilan rakennuspaikka on osoitettu olevan rakennuspaikan viereen. Maantien varressa on kapea metsäkaistale.
- Hirviniemi 1 RA-paikka sijoitettu emätilalle 3:66 olevan rakennuspaikan viereen puustoiselle alueelle.
- Niemensalmeen 21 RA-paikkaa on sijoitettu rakentamattomalle emätilalle 5:12 puustoiselle alueelle. Samalle alueelle ollaan siirtämässä toinenkin rakennuspaikka.

4. Ylikylänjoki

- Maantien vieri
 - o Rakentamattomalle emätilalle 18:19 yksi rakennuspaikka muiden rakennuspaikkojen läheisyyteen.
- Käpylyskosken alue
 - o Rakentamattomalle emätilalle 35:5 osoitettu yksi rakennuspaikka.
 - o Siirretty rakennusoikeus Sukujärveltä tilalta 6:37 tilalle 20:54

SR-1/E Suojeltava rakennus tai rakennettu ympäristö

Rakennustaiteellisesti, kulttuurihistoriallisesti ja/tai maisemallisesti arvokas rakennus tai rakennusryhmä, jota MRL 41.2 §:n nojalla ei saa purkaa. Rakennuksissa suoritettavien toimenpiteiden ja pihapiirin uudisrakentamisen ratkaisujen tulee olla sellaisia, että rakennusten ja pihapiirien erityiset arvot säilyvät. Ennen rakennusta tai sen ympäristöä muuttaviin toimenpiteisiin ryhtymistä tulee museoviranomaiselle varata tilaisuus lausunnon antamiseen. Numerointi viittaa kaavaselostuksen kohdeluetteloon.

Merkinnällä on osoitettu Ylikylän RKY 2009 -alueeseen kuuluvat inventoidut kohteet:

A. Pyysärkkä
B. Niemi
C. Roukkaja
E. Törölä
F. Viirilä – Hirvikoski
H. Mustola
I. Hirvikoski, ent. kyläkauppa
J. Koskenranta, ent. kyläkauppa
K. Suhola
L. Seurojentalo
M. Immola
N. Jokiniemi
P. Ahola
Q. Tervala

Lisäksi on osoitettu Lautiaisen rannalta yksi kohde:
T. Korpilahti, riihi

SR-2/1 Arvokas rakennus tai rakennusryhmä

Kulttuurihistoriallisesti tai maisemallisesti arvokas rakennus tai rakennusryhmä. Rakennuksissa suoritettavat korjaus- ja muutostoimenpiteet sekä pihapiirin uudisrakentaminen tai muut lähiympäristöön kohdistuvat toimenpiteet tulee toteuttaa siten, että kohteen kulttuurihistoriallisesti ja/tai maisemallisesti arvokas luonne säilyy. Numero viittaa kaavaselostuksen kohdenumerointiin.

Merkinnällä on osoitettu paikallisesti merkittävät kohteet O. Kämpälys Käpykosken alapuolella, 1. Hiekkasärkkä Sulkujärven rannalla sekä R. Lautiaissaari ja S. Tervaniemi Laustiaisen rannalta.

sh Historiallisesti arvokas kohde tai -alue.

Alueella olevat historialliset rakenteet on säilytettävä. Suuremmista kohdetta koskevista suunnitelmista tulee neuvotella museoviranomaisten kanssa.

Muu kulttuuriperintö kohde Mataraniemen taistelukaivannot on osoitettu sh-merkinnällä.

7.2.4 Maa- ja metsätalousvaltaiset alueet

M Maa- ja metsätalousvaltainen alue

Rakentamismääräys:

Maankäyttö- ja rakennuslain 41 § 1 mom:n nojalla määrätään, että 200 metrin levyisellä keskivedenkorkeuden mukaisella rantavyöhykkeellä kielletään pysyvä rakentaminen ja rakennelmien tekeminen (eli alueella ei ole rakennusoikeutta, koska rakennusoikeus on siirretty A, AM, RA, RM -alueille).

Suunnittelumääräys:

Hakkuissa ja metsänhoitotoissa tulee alueella noudattaa rantametsiin sopivia hakku- ja hoitotoimenpiteitä.

Merkinnällä on osoitettu kaikki muiden aluevarausten ulkopuolelle jäävät maa- ja metsätalousvaltaiset alueet.

MY Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja.

Sulkujärven ja Ylikylänjärven saaret, saari Ylikylänjoessa Jokilahden kohdalla, Lautiaisen pienet saaret; Pajusaari, Kalliosaari, pienet saaret Korpisaaren molemmin puolin, Kaukelon-saaret, ja nimetön pieni saari Pitkälähdessä, on osoitettu maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueiksi, joilla on erityisiä ympäristöarvoja.

MT Maatalousalue*Rakentamismääräys:*

-Maankäyttö- ja rakennuslain 41 § 1 mom:n nojalla määrätään, että 200 metrin levyisellä keskivedenkorkeuden mukaisella rantavyöhykkeellä kielletään pysyvä rakentaminen ja rakennelmien tekeminen (eli alueella ei ole rakennusoikeutta, koska rakennusoikeus on siirretty A, AM, RA, RM -alueille).

Suunnittelumääräys:

-Alue on tarkoitettu maatalouden harjoittamiseen. Alueella sallitaan maatalouteen liittyvä rakentaminen sekä haja-asutusmainen rakentaminen, jota tulee ensisijaisesti sijoittaa talouskeskuksen läheisyyteen ja peltojen reuna-alueelle.

Merkinnällä on osoitettu maatalousalueet Sulkujärven pohjoisosassa, Kämpäyksessä sekä Lautiaisen rannoilla suunnittelualueen eteläisimmässä osassa Lautiaissaareissa, Syväniemessä, Tervaniemessä ja Niemelässä.

MA Maisemallisesti arvokas peltoalue*Rakentamismääräys:*

Maankäyttö- ja rakennuslain 41 § 1 mom:n nojalla määrätään, että 200 metrin levyisellä keskivedenkorkeuden mukaisella rantavyöhykkeellä kielletään pysyvä rakentaminen ja rakennelmien tekeminen (eli alueella ei ole rakennusoikeutta, koska rakennusoikeus on siirretty A, AM, RA, RM -alueille).

Suunnittelumääräys:

Alueiden säilyminen avoimina ja viljelykäytössä on maisemakuvan kannalta tärkeää. Maatalouteen liittyvä rakentaminen tulee sijoittaa olemassa olevan rakentamisen läheisyyteen ja siten, että rakennukset eivät sulje avoimia näkymiä.

Ylikylän valtakunnallisesti merkittävän kulttuuriympäristön alueella sijaitsevat peltoalueet on osoitettu maisemallisesti arvokkaiksi peltoalueiksi.

ma-1 Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue

Korjaus- ja uudisrakentaminen tulee sopeuttaa vallitsevaan rakentamistapaan ja ympäristöä tulee hoitaa alueen kulttuuriympäristöä kunnioittaen.

Merkinnällä on osoitettu kaava-alueelle sijoittuva valtakunnallisesti arvokas maisema-alue.

7.2.5 Liikenne

LV Venevalkama-alue

Suunnittelumääräys:

Alueelle saa sijoittaa kalastusta ja veneilyä sekä uimarantaa palvelevia rakennuksia

Merkinnällä on osoitettu venevalkama Mataraniemessä, Kämpyllyssaaren kohdalla ja Koukkurannan venevalkama Lahdenperällä.

Maantiet

Suunnittelualueen maantiet on osoitettu yhdystie merkinnöillä.

Ohjeellinen moottorikelkkareitti

Aleen moottorikelkkaurat on osoitettu ohjeellisiksi moottorikelkkareiteiksi.

7.2.6 Muut alueet ja merkinnät

W Vesialue

Suunnittelualueen järvet ja Ylikylänjoki on osoitettu vesialue-merkinnällä.

 Ranta-asemakaava-alueen raja.

Mataraniemen ranta-asemakaava-alue on osoitettu omalla viivamerkinnällä. Yleiskaava poikkeaa voimassa olevasta ranta-asemakaavasta siten, että kaksi sen tonttia on siirretty ranta-asemakaavan ulkopuolelle maanomistajan toivomuksesta hyvin matalan rannan johdosta.

Kaavakartalla on myös osoitettu 20kV johtoverkosto omalla merkinnällään.

7.2.7 Yleiskaavan erityismääräykset

Rakentamisen yleiset perusteet

Rantavyöhykkeen (enintään 200 metrin vyöhyke rantaviivasta) rakennusoikeus tilakohtaisesti on osoitettu A-, AM- ja RA-alueille. Rantavyöhykkeelle osoitetuille rakennuspaikoille rakennusluvut voidaan myöntää suoraan yleiskaavan perusteella ilman ranta-asemakaavaa (MRL 72.1 §).

Maankäyttö- ja rakennuslain 43 § 2 mom:n nojalla määrätään, että yleiskaava-alueella, lukuun ottamatta maa- ja metsätalousalueita, ellei kaavassa ole toisin määrätty, ovat ilman maankäyttö- ja rakennuslain 128 §:ssä tarkoitettua lupaa kiellettyjä maisemaa muuttavat maanrakennustyöt tai muut näihin verrattavat ympäristön luonnetta muuttavat toimenpiteet (toimenpiderajoitus).

Alueiden rakentamisessa noudatetaan kaupungin rakennusjärjestyksessä olevia määräyksiä, ellei kaavassa ole toisin määrätty.

A-, AM- ja RA-alueiden määräyksiä

Muodostettavan uuden rakennuspaikan vähimmäiskoko tulee olla vähintään 3000 m² ja ranta-alueilla 3500 m², mikäli kiinteistö voidaan liittää yleiseen vesi- ja viemäriverkkoon, voi rakennuspaikan pinta-ala olla pienempi kuitenkin vähintään 2500 neliömetriä. Asuinrakennusten etäisyys keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta tulee olla A-, ja RA-alueilla vähintään 35 m, mikäli maasto- ja maisemalliset olosuhteet eivät muuta edellytä. A- ja RA-alueilla kullakin rakennuspaikalla rakennusten lukumäärä saa olla enintään 3-4 kpl. (Rakennukset tulisi sijoittaa niin korkealle, että niille voi aiheutua vahinkoa vasta sellaisesta tulvasta, jonka arvioidaan esiintyvän keskimäärin kerran 100 - 200 vuodessa <http://www.kuntaliitto.fi/yhdysk/yhdhome1.htm>)

Asuntoalueelle (A) saa sijoittaa enintään 1u^{1/2} kerroksisia asuinrakennuksia. Rakennuspaikan yhteenlaskettu rakennusoikeus saa olla enintään 300 k-m².

Maatilojen talouskeskusten alueella (AM) olemassa oleviin rakennuksiin ja huonokuntoisten rakennusten paikalle rakennettaviin uudisrakennuksiin saa sijoittaa maataloutta ja siihen soveltuvia sivuelinkeinoja palvelevia toimintoja. Maatilan päärakennuksen lisäksi saa rakentaa yksiasuntoisen asuinrakennuksen, jonka rakennusoikeus on 200 k-m² sekä sen lisäksi saa rakentaa maatilatalouden harjoittamiseen tarkoitettuja tuotanto- ja talousrakennuksia.

Loma-asuntoalueet (RA) on tarkoitettu pääasiassa omarantaisia loma-asuntoja varten. Kul-lekin rakennuspaikalle saa rakentaa enintään 1/2k tai 1u^{1/2} -kerroksisen loma-asunnon ja rantasaunan sekä muut tarpeelliset talousrakennukset. Rakennuspaikan rakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 250 k-m² jakautuen siten, että rantasauna 30 k-m² ja vierasmaja loma-asunnon välittömässä läheisyydessä 30 k-m². Rakennuksen kerrosalaa ja kerroslukua määriteltäessä on otettava huomioon rakennuspaikan koko, rakennuksen etäisyys rantaviivasta, maaston kaltevuus ja rakennuksen maisemaan soveltuvuus. Saarissa rakennuspaikan rakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 80 k-m².

Rakennusten tulvavaikutuksille arkojen rakenneosien ja talousvesien imeytysalueiden alin sallittu korkeus N60-järjestelmässä on Lautiaisen alueella +96,10. Imeytyksestä ei saa olla haittaa omalle eikä naapurin talousvesilähteelle.

Maantien läheisyyteen rakennettaessa tulee rakennukset sijoittaa siten, että ne tarvittaessa suojaavat oleskelualueelta maantien liikennemelulta sekä muutoinkin huomioida liikennemelulta suojautuminen.

Asuinrakennukseen liittyvä erillinen kerrosaltaan enintään 30 m²:n suuruinen sauna- ja talousrakennus voidaan sijoittaa vähintään 15 m:n etäisyydelle keskiveden mukaisesta rantaviivasta. Rakennuspaikkaan liittyvän erillisen enintään 10 m² :n suuruisen grillikatoksen saa sijoittaa maalle vähintään 10 m:n etäisyydelle keskiveden mukaisesta rantaviivasta.

Rakennusten tulisi olla harjakattoisia ja ikkunoiden monijakoisia.

Asuinrakennusta varten tulee olla riittävästi laadultaan soveltuvaa talousvettä.

Jätevesiä ja jätteitä koskevat määräykset

Jätevesien käsittelyssä noudatetaan Nurmeksen kaupungin ympäristönsuojelumääräyksiä, ja jätteiden käsittelyssä ja keräyksessä Nurmeksen kaupungin yleisiä jätehuoltomääräyksiä.

Jätteiden ja jätevesien käsittelystä tulee olla rakennuslupahakemuksessa asianmukaisiin selvityksiin perustuva suunnitelma.

Rakennusten ympäristöön sopivuus ja maisema

Rakennusten ja rakenteiden tulee sopeutua malliltaan, materiaaleiltaan, mittasuhteiltaan ja väriykseltään luonnon- ja kulttuurimaisemaan eikä niitä saa sijoittaa avoimille ranta- ja peltoalueille. Uudet rakennukset on pyrittävä sijoittamaan olemassa olevien rakennusten ja rakennusryhmän yhteyteen ja maisemoimaan istutuksin.

Maisemaa tulee käsitellä siten, että alueiden ominaispiirteitä ei olennaisesti muuteta. Luonnontilaista rantaviivaa ei saa muuttaa tai siirtää kaivamalla, louhimalla tai pengertämällä.

Rakentaminen ja liikennöinti

Rakennettaessa ranta-alueelle, jolle ei voida järjestää tieyhteyttä, tulee rakennusluvan hakijan osoittaa ennen luvan myöntämistä käyttökelpoinen venevalkama tai jokin muu kulkuyhteys, johon hakijalla on pysyvä käyttö- ja rasiteoikeus.

Teiden ja sähkölinjojen sijoittamisessa on maasto-olot ja maisemalliset arvot otettava huomioon siten, ettei tie- tai sähkölinjaus aiheuta laajalle näkyviä haitallisia muutoksia järvi- tai muuhun maisemaan.

Ennen rakennuslupien myöntämistä on yhdysteiden varteen sijoittuville uusille rakennuspaikoille saatava liittymälupa.

Mikäli kaavassa rakentamisesta tai muusta siihen verrattavasta seikasta kaavassa ei ole määräystä, niin noudatetaan kulloinkin voimassa olevaa Nurmeksen yhteistä rakennusjärjestystä.

8 VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

8.1 Yleistä

Vaikutusarviot on laadittu sen mukaisesti, että kaikki kaavassa osoitetut aluevaraukset tulevat toteutumaan.

Kaavaa laadittaessa on uusien aluevarausten sijoittamisella pyritty minimoimaan haitallisia vaikutuksia luontoon, rakennettuun ympäristöön ja ihmisiin.

8.2 Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteutuminen

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	Huomioiminen kaavassa
<i>Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen</i>	Kaavassa osoitetut uudet rakennuspaikat on mahdollisuuksien mukaan pyritty sijoittelemaan ryhmiin ja olemassa olevien rakennuspaikkojen viereen. Alue sijaitsee Nurmeksen keskustan läheisyydessä ja keskustan palvelut ovat hyvin saavutettavissa alueelta. Uudet ke- sääsuksat vahvistavat Ylikylän elinvoimaa.
<i>Tehokas liikennejärjestelmä</i>	Alue on haja-asutusaluetta, jossa joukkoliikenteen hyödyntäminen ei ole mahdollista vaan liikkuminen tukeutuu yksityisautoiluun.
<i>Terveellinen ja turvallinen elinympäristö</i>	Uusien rakennuspaikkojen sijoittelussa on huomioitu tulvaherkät alueet. Alueella ei ole ympäristöhäiriötä aiheuttavaa toimintaa. Lietelannan levityksestä aiheutuva ajoittainen hajuhaitta ei ole terveydelle haitallista. Kaavalla ei ole osoitettu toimintoja, joista aiheutuisi erityistä vaaraa.
<i>Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat</i>	Luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaat alueet on osoitettu tarpeellisilla merkinnöillä ja jätetty pääsääntöisesti rakentamisen ulkopuolelle. Kaavassa on myös huomioitu muinaisjäännökset ja Ylikylän valtakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö. Alueelle on jätetty vapaata yhtenäistä rantaviivaa jokamiehen oikeudella tapahtuvaan yleiseen virkistyskäyttöön.
<i>Uusiutumiskykyinen energiahuolto</i>	Tavoite ei koske kyseessä olevaa rantaosayleiskaavaa.

8.3 Maakuntakaavan suunnittelutavoitteiden toteutuminen

Rantaosayleiskaava ei ole ristiriidassa maakuntakaavan aluevarausten ja kehittämisperiaattemerkintöjen kanssa.

Ylikylän valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön alueella on otettu huomioon ympäristön kokonaisuus ja turvattu merkittävien kulttuurihistoriallisten ja maisemallisten arvojen säilyminen mm. osoittamalla alueen pellot maisemallisesti arvokkaina peltoalueina ja alueen arvokkaat rakennuskohteet suojeltavina rakennuksina tai rakennettuina ympäristöinä.

Maakuntakaavassa osoitetut reitistöt on huomioitu kaavaratkaisussa.

8.4 Vaikutukset luontoon ja maisemaan

Vaikutukset maa- ja kallioperään

Rantaosayleiskaavan vaikutukset maa- ja kallioperään ovat vähäisiä ja paikallisia ja ne aiheutuvat uusien rakennusten ja pääsyteiden perustamisesta. Pääsyteiden rakentamistarvetta vähentää uusien rakennuspaikkojen sijoittelu mahdollisuuksien mukaan olemassa olevien rakennuspaikkojen viereen.

Vaikutukset pinta- ja pohjaveteen

Uusi rakentaminen lisää alueen vesistökuormitusta. Kaavan erityismääräyksissä on annettu ohjeita jätevesien käsittelystä ja rakentamisen etäisyys rantaviivasta on pyritty osoittamaan siten, ettei jätevesistä aiheutu merkittävää haittaa pintavesille.

Suunnittelualue ei sijaitse pohjavesialueella.

Vaikutukset kasvillisuuteen ja eläimistöön

Luonto- ja maisemaselvityksessä todettujen uhanalaisten tai harvinaisten lajien esiintymispaikat ja muut luonnonsuojelun kannalta arvokkaat alueet on osoitettu kaavassa omilla merkinnöillään ja jätetty pääsääntöisesti rakentamisalueiden ulkopuolelle. Kaavan toteuttaminen ei vaaranna luonnon monimuotoisuuden säilymistä alueella.

Vaikutukset maisemaan

Rakentaminen muuttaa rakentamattomien ranta-alueiden maisemaa. Kaavassa on kuitenkin annettu määräyksiä koskien rakennusten ja rakenteiden sopeutumista luonnon- ja kulttuurimaisemaan ja maiseman käsittelyä siten, ettei alueiden ominaispiirteitä olennaisesti muuteta. Lisäksi mitoitusperusteissa maisema-alue ja avoimet peltoalueet on otettu huomioon.

RKY-alueelle on sijoitettu yhteensä 14 uutta rakennuspaikka. Rakennuspaikat on sijoitettu mahdollisuuksien mukaan peitteisille alueille. Kaavassa ainoastaan 5 rakennuspaikkaa on osoitettu kiinteistöjaotuksesta johtuen avoimille alueille. Ainoastaan kolme rakennuspaikka sijoittuvat alueille, jossa maisemaa muuttavat vaikutukset ovat merkittäviä (oheisen kuvan punaiset ympyrät).

Pappilanniemeen osoitettu rakennuspaikka sijoittuu maisemallisesti erittäin näkyvälle ja keskeiselle paikalle. Rakennuspaikkaa ei kuitenkaan ole mahdollista siirtää niemestä pois olevan kiinteistöjaotuksen johdosta. Ko. kiinteistö käsittää vain Pappilannimen alueen.

Hirvaskosken läheisyyteen osoitettu rakennuspaikat sijoittuvat olevan rakentamiseen ja Ylikyläntien viereen osin peitteiselle alueelle. Neljät avoimelle peltoalueelle sijoitettu rakennuspaikka sijoittuu Käpykosken yläpuolelle Ylikylänjoen ja sen peitteisen sivuojan muodostamalle tilalle, joka on kokonaan peltoa. Rakennuspaikka on sijoitettu tilan eteläpäähän ja metsän reunaa. Maisemalliset vaikutukset eivät muodostu merkittäviksi, koska sivuojan

peitteisuus sekä sijoittuminen metsän reunaan vähentävät merkittävästi maisemallista muutosta.

Ylikylänjärven Kurkilahden rannalle sijoitetut rantasauna ja rakennuspaikka sijoittuvat myös laajalle lähes avoimelle peltoalueelle. Rantasauna sijoittuu maisema-akselin länsipäähän. Toinen tilan rakennuspaikka sijoittuu olevan asuinrakennuksen vireen. Koska tilan koko ranta-alue on peltoa, rakennuspaikkoja ei ole mahdollista siirtää ko. tilan alueella peltoaluiden ulkopuolelle. Rantasauna on sijoitettu tilakeskuksen ”kotirantaan” pienen puustoisin saarekkeen yhteyteen sekä ladon läheisyyteen. Ko. kohta on myös korkeusasemaltaan turvallinen rakentaa.

Muut uudet rakennuspaikat sijoittuvat peitteisille alueille, olemassa olevien rakennuspaikkojen läheisyyteen. Näiden kaikkien rakennuspaikkojen maisemalliset vaikutukset ovat huomattavasti vähäisemmät. Kun rakennuspaikat toteutetaan siten, että rantapuustoa jätetään suojaksi, eivät uudet rakennuspaikat heikennä maisema-arvoja merkittävästi.

Kuva 22. RKY ja maisema-alueelle osoitetut uudet rakennuspaikat (Punaiset sijoittuvat avoimille alueille ja siniset peitteisille alueille)

Perustuslain mukainen maanomistajien yhdenvertainen kohtelu edellyttää, että emätiloille osoitetaan vähintään yhdet rakennuspaikat, koska maisema-aluetta koskevissa päätöksissä ei ole määrätty, että alueille ei saisi rakentaa. Lisäksi maisema-alueen säilymiselle on kaikkien oleellisinta, että alue säilyy elinvoimaisena maanviljelyalueena. Kaavaratkaisu tukee alueen maatilojen elinvoimaisuutta.

8.5 Vaikutukset rakennettuun kulttuuriympäristöön

Ylikylän valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön huomioitu kaavassa maakuntakaavan mukaisesti ja alueeseen kuuluvat rakennuskohteet on osoitettu suojeltavina rakennuksina tai rakennettuina ympäristöinä. Yleiskaavaratkaisu ei edellytä yhdenkään rakennuksen purkamista.

Alueella sijaitsevat kiinteät muinaisjäännökset on osoitettu kaavassa ja jätetty rakentamisen ulkopuolelle.

8.6 Vaikutukset nykyiseen yhdyskuntarakenteeseen

Uudet kesäasukkaat tukevat Ylikylän kylän toimintaa ja vahvistavat sen elinvoimaa. Uudet rakennuspaikat on sijoitettu mahdollisuuksien mukaan olemassa olevien rakennuspaikkojen viereen, joten niiden toteutuminen ei merkittävästi hajauta alueen yhdyskuntarakennetta.

Alueelta on melko lyhyt matka Nurmeksien keskustan palveluiden luokse (enimmillään noin 15 km) ja nykyinen tieverkko palvelee myös uusien loma-asuntojen tarpeita. Yleiseen tieverkkoon ei ole tarvetta tehdä muutoksia mutta joitakin uusia pääsyteitä joudutaan rakentamaan.

8.7 Vaikutukset liikenteeseen

Uudet rakennuspaikat on sijoitettu siten että ne voivat hyödyntää pitkälti olemassa olevia pääsyteitä eikä uusia liittymiä suunnittelualueen yhdysteille tarvitse muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta tehdä.

Suunnittelualueen teiden liikennemäärät voivat jopa kaksinkertaistua kesäaikaan, jos kaikki uudet osoitetut rakennuspaikat toteutuvat. Matkatuotoksen lisäys jakautuu kuitenkin melko tasaisesti Lautiainen-järven molemmiin puolin kulkeville yhdysteille Ylikyläntie ja Puuroontie. Näiden teiden nykyiset liikennemäärät ovat vähäisiä, joten teillä lisääntyvä liikenne ei vaikuta heikentävästi liikenteen sujuvuuteen tai liikenneturvallisuuteen alueella.

8.8 Vaikutukset sosiaaliseen ympäristöön

Lisääntyvä loma-asutus tukee ainakin kesäaikaan Ylikylän kylätoimintaa ja kun kesäasukkaat hakevat palvelut Nurmeksien keskustasta, se tukee myös keskustan palveluiden ylläpitämistä ja kehittämistä.

Uudet rakennuspaikat on osoitettu kaavassa useampien rakennuspaikkojen kortteleihin, jotta mahdollisimman suuri osa rantaviivasta jää rakentamattomaksi ja rakentamattomat rantajaksot ovat riittävän leveitä virkistyskäyttöön ja rantautumiseen.

8.9 Taloudelliset vaikutukset

Suora taloudellinen vaikutus kaavalla on alueen maanomistajiin, koska ranta-alueen rakennusoikeus on määritetty. Rakennuspaikkojen olemassaolo lisää tilojen vakuusarvoa sekä mahdollistaa myös uudisinvestointien rahoituksen. Maa- ja metsätalouteen liittyvää toimintaa ja rakentamista ei ole kaavalla rajoitettu, jotta maa- ja metsätalouden harjoittamisen edellytykset alueella säilyvät.

Kaavan toteuttaminen on käytännössä maanomistajien asia. Lisärakentaminen luo paineita yksityistieverkon parantamiseen ja kunnossapitoon.

Kesäasukkaat käyttävät kaupungin palveluita ja tuovat siten toimeentuloa ja työtä kaupunkiin.

9 TOTEUTTAMINEN

Maankäyttö- ja rakennuslaki (5.2.1999/132) ja -asetus (10.9.1999/895) tulivat voimaan vuoden 2000 alusta. Tässä osayleiskaavassa ja sen toteuttamisessa noudetaan lain (MRL) ja asetuksen (MRA) periaatteita.

9.1 Osayleiskaavan oikeusvaikutukset

Kaavahierarkiassa kaavan oikeusvaikutukset ja sitovuus tiukentuvat kaavan tarkentumisen myötä Rakennustoimintaa rantavyöhykkeellä ohjaavat oikeudellisen sitovuuden mukaisessa järjestyksessä seuraavat säädökset:

1. Maankäyttö- ja rakennuslain säädökset
2. Maankäyttö- ja rakennusasetuksen säädökset
3. Asemakaava tai ranta-asemakaava
4. Valtuuston hyväksymä oikeusvaikutteinen yleiskaava (MRL 37 §)
5. Suomen rakentamismääräyskokoelman määräykset
6. Rakennusjärjestys
7. Vahvistettu maakuntakaava
8. Valtuuston hyväksymä oikeusvaikutukseton yleiskaava (MRL 45 §)
9. Muut suunnitelmat (esim. palstoitussuunnitelmat).

Ylikylän ja Lautiaisen rantaosayleiskaava hyväksytään valtuustossa oikeusvaikutteisena yleiskaavana.

Oikeusvaikutteisen rantaosayleiskaavan rakentamista ja vesihuoltoa koskevat kaavamääräykset ohittavat rakennusjärjestyksen, mikäli määräykset ovat ristiriidassa (MRL 14.4 §). Muilta osin rakennusjärjestyksen määräykset ovat voimassa osayleiskaava-alueella. Merkittävää on myös se, että maakuntakaava ei ole voimassa oikeusvaikutteisen yleiskaavan alueella (MRL 32.3 §).

Yleiskaavan keskeiset oikeusvaikutukset on esitetty MRL:n 42 ja 43 §:ssä.

Yleiskaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi (MRL 44.1 §).

Viranomaisten on suunnitellessaan alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta yleiskaavan toteuttamista (MRL 44.2 §).

Mm. maanmittaus-, metsä- sekä tie- ja vesiviranomaisten tulee ottaa suunnittelussaan ja päätöksenteossaan yleiskaava huomioon.

Lupaa rakennuksen rakentamiseen ei saa myöntää siten, että vaikeutetaan yleiskaavan toteuttamista. Lupa on kuitenkin myönnettävä, jos yleiskaavasta johtuvasta luvan epäämisestä aiheutuisi hakijalle huomattavaa haittaa eikä kunta tai, milloin alue on katsottava varatuksi muun julkisyhteisön tarkoituksiin, tämä lunasta aluetta tai suorita haitasta kohutuullista korvausta. Haittaa arvosteltaessa ei ole otettava huomioon omistussuhteissa yleiskaavan vahvistamisen jälkeen tapahtuneita muutoksia, ellei niitä ole tehty yleiskaavan toteuttamista varten (MRL 43.1 §).

Maanomistajille on osoitettu ns. perusrakennusoikeus, eikä lunastamisen edellytyksenä olevaa "huomattavaa haittaa" synny tällä osayleiskaavalla.

Yleiskaavalla on poikettu ranta-asemakaavasta, minkä johdosta ranta-asemakaava on kumottava tai se on muutettava, ennen kuin ranta-asemakaavan M-alueelle osoitetuille yleiskaavan rakennuspaikoille voidaan rakentaa. Kaupungin tulee antaa rakennuskielto niille ranta-asemakaavan rakennuspaikoille, jotka on siirretty muualle.

9.2 Rakennuslupakäsittely rantaosayleiskaava-alueella

Maankäyttö- ja rakennuslaissa on edelleen säilytetty säädös, joka kieltää rakentamisen rantavyöhykkeelle ilman asemakaavaa tai sellaista oikeusvaikutteista yleiskaavaa, jossa on erityisesti määrätty yleiskaavan tai sen osan käyttämisestä rakennusluvan tai sen osan perusteena. (MRL 72.1 §).

Ylikylän ja Lautiaisen rantaosayleiskaavassa on seuraavat rakentamista koskevat yleismääräykset:

Rakentamisen yleiset perusteet

Rantavyöhykkeen (enintään 200 metrin vyöhyke rantaviivasta) rakennusoikeus tilakohtaisesti on osoitettu A-, AM- ja RA-alueille. Rantavyöhykkeelle osoitetuille rakennuspaikoille rakennusluvut voidaan myöntää suoraan yleiskaavan perusteella ilman ranta-asemakaavaa (MRL 72.1 §).

Maankäyttö- ja rakennuslain 43 § 2 mom:n nojalla määrätään, että yleiskaava-alueella, lukuun ottamatta maa- ja metsätalousalueita, ellei kaavassa ole toisin määrätty, ovat ilman maankäyttö- ja rakennuslain 128 §:ssä tarkoitettua lupaa kiellettyjä maisemaa muuttavat maanrakennustyöt tai muut näihin verrattavat ympäristön luonnetta muuttavat toimenpiteet (*toimenpiderajoitus*).

Alueiden rakentamisessa noudatetaan kaupungin rakennusjärjestyksessä olevia määräyksiä, ellei kaavassa ole toisin määrätty.

A-, AM- ja RA-alueiden määräyksiä

Muodostettavan uuden rakennuspaikan vähimmäiskoko tulee olla vähintään 3000 m² ja ranta-alueilla 3500 m², mikäli kiinteistö voidaan liittää yleiseen vesi- ja viemäriverkkoon, voi rakennuspaikan pinta-ala olla pienempi kuitenkin vähintään 2500 neliömetriä. Asuinrakennusten etäisyys keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta tulee olla A-, ja RA-alueilla vähintään 35 m, mikäli maasto- ja maisemalliset olosuhteet eivät muuta edellytä. A- ja RA-alueilla kullakin rakennuspaikalla rakennusten lukumäärä saa olla enintään 3–4 kpl. (Rakennukset tulisi sijoittaa niin korkealle, että niille voi aiheutua vahinkoa vasta sellaisesta tulvasta, jonka arvioidaan esiintyvän keskimäärin kerran 100 - 200 vuodessa <http://www.kuntaliitto.fi/yhdysk/yhdhome1.htm>)

Asuntoalueelle (A) saa sijoittaa enintään 1u^{1/2} kerroksisia asuinrakennuksia. Rakennuspaikan yhteenlaskettu rakennusoikeus saa olla enintään 300 k-m².

Maatilojen talouskeskusten alueella (AM) olemassa oleviin rakennuksiin ja huonokuntoisten rakennusten paikalle rakennettaviin uudisrakennuksiin saa sijoittaa maataloutta ja siihen soveltuvia sivuelinkeinoja palvelevia toimintoja. Maatilan päärakennuksen lisäksi saa rakentaa yksiasuntoisen asuinrakennuksen, jonka rakennusoikeus on 200 k-m² sekä sen lisäksi saa rakentaa maatilatalouden harjoittamiseen tarkoitettuja tuotanto- ja talousrakennuksia.

Loma-asuntoalueet (RA) on tarkoitettu pääasiassa omarantaisia loma-asuntoja varten. Kullekin rakennuspaikalle saa rakentaa enintään 1/2kI tai 1u^{1/2} -kerroksisen loma-asunnon ja rantasaunan sekä muut tarpeelliset talousrakennukset. Rakennuspaikan rakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 250 k-m² jakautuen siten, että rantasauna 30 k-m² ja vierasmaja loma-asunnon välittömässä läheisyydessä 30 k-m².

Rakennuksen kerrosalaa ja kerroslukua määriteltäessä on otettava huomioon rakennuspaikan koko, rakennuksen etäisyys rantaviivasta, maaston kaltevuus ja rakennuksen maisemaan soveltuvuus. Saarissa rakennuspaikan rakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 80 k-m².

Rakennusten tulvavaikutuksille arkojen rakenneosien ja talousvesien imeytysalueiden alin sallittu korkeus N60-järjestelmässä on Lautiaisen alueella +96,10. Imeytyksestä ei saa olla haittaa omalle eikä naapurin talousvesilähteelle.

Asuinrakennukseen liittyvä erillinen kerrosalaltaan enintään 30 m²:n suuruinen sauna- ja talousrakennus voidaan sijoittaa vähintään 15 m:n etäisyydelle keskiveden mukaisesta rantaviivasta. Rakennuspaikkaan liittyvän erillisen enintään 10 m² :n suuruisen grillikatoksen saa sijoittaa maalle vähintään 10 m:n etäisyydelle keskiveden mukaisesta rantaviivasta.

Rakennusten tulisi olla harjakattoisia ja ikkunoiden monijakoisia.

Asuinrakennusta varten tulee olla riittävästi laadultaan soveltuvaa talousvettä.

Rakennusten ympäristöön sopivuus ja maisema

Rakennusten ja rakenteiden tulee sopeutua malliltaan, materiaaleiltaan, mittasuhteiltaan ja väritykseltään luonnon- ja kulttuurimaisemaan eikä niitä saa sijoittaa avoimille ranta- ja peltoalueille. Uudet rakennukset on pyrittävä sijoittamaan olemassa olevien rakennusten ja rakennusryhmän yhteyteen ja maisemoimaan istutuksin.

Maisemaa tulee käsitellä siten, että alueiden ominaispiirteitä ei olennaisesti muuteta. Luonnontilaista rantaviivaa ei saa muuttaa tai siirtää kaivamalla, louhimalla tai pengertämällä.

9.3 Ohjeet loma-asutuksen jätevesien käsittelylle ja jätehuollon järjestämiselle

Loma-asuntojen määrän lisääntyessä ja niiden varustetason parantuessa myös loma-asutus alkaa tulevaisuudessa olla haja-asutukseen verrattava jätevesikuormittaja. Vesihuollon osalta tulee tällöin erityistä huomiota kiinnittää käymälätyypin valintaan ja pesuvesien käsittelyyn.

Yleiskaavan yleismääräyksissä jätevesien käsittelystä ja jätehuollosta on määrätty seuraavasti:

Jätevesien käsittelyssä noudatetaan Nurmeksien kaupungin ympäristönsuojelumääräyksiä, ja jätteiden käsittelyssä ja keräyksessä Nurmeksien kaupungin yleisiä jätehuoltomääräyksiä.

Jätteiden ja jätevesien käsittelystä tulee olla rakennuslupahakemuksessa asianmukaisiin selvityksiin perustuva suunnitelma.

9.4 Laatumiskustannukset

Nurmeksien kaupunki maksaa kaavan laadinnasta koituvat kustannukset. Maankäyttö- ja rakennuslain 76 §:n perusteella kaupungilla on oikeus periä korkeintaan puolet laatumiskustannuksista maanomistajilta heidän saamansa hyödyn suhteessa.

Nurmeksien kaupunki tulee perimään kustannuksia, MRL 76 §:n oikeuttavalla tavalla uusien rakennuspaikkojen osalta.

10 SUUNNITTELUVAIHEET JA OSALLISTUMINEN

10.1 Vireille tulo

Kaava on tullut vireille 30.3.2015, ja osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli nähtävillä 9.4.–11.5.2015.

Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu pidettiin 9.12.2014. Osallisille järjestettiin esittely- ja kuulemistilaisuus 8.4.2015.

10.2 Valmistelu- ja luonnosvaihe

Alustava kaavaluonnos valmistui syksyllä 2018 ja lopullinen joulukuussa 2018.

Osayleiskaavaluonnos nähtävillä 13.6. - 8.8.2019.

Kaavaluonnoksesta lausunnon antoivat Pohjois-Karjalan maakuntaliitto, Pohjois-Karjalan ELY-keskus, Nurmeksen kaupunki, ympäristönsuojelu, PKS Sähkönsiirto Oy, Museovirasto ja Suomen metsäkeskus, itäinen alue. Lausunnot ja niihin annetut vastineet ovat kaavaselostuksen liitteinä.

Lausuntojen perusteella kaavaluonnokseen on tehty mm. seuraavat muutokset:

- osoitettu maakuntakaavan ohjeellinen vesireitti sekä ma-1 alueen rajausta määräyksineen
- siirretty ja uudelleen rajattu rakennuspaikkoja luontoarvoalueiden kohdalla
- poistettu kaava-alueen ulkopuolella olevat suojeltavat sr-kohteet Lehmilahti ja Sipola
- osoitettu Mataraniemen taistelukaivannot sh-merkinnällä.
- täydennetty RKY-alueen kaavamääräystä
- muutettu VU-merkintä V-1 merkinnäksi ja lisätty alueelle 150k-m2 rakennusoikeus
- muutettu luo-2 merkitä luo-merkinnäksi
- osoitettu 20kV johtoverkosto kaavakartalla
- täydennetty selostusta mm. vaikutusten arvioinnin ja kulttuuriympäristön tietojen osalta.

Kaavaluonnoksesta jätettiin 26 mielipidettä. Maanomistajien toiveiden perusteella mm. on tehty rakennuspaikkojen siirtoja, käyttötarkoitusten muutoksia, osoitettu mitoitusperusteiden mukaisia puuttuvia rakennuspaikkoja, osoitettu V-alueita ja uimaranta-alue.

10.3 Ehdotusvaihe

Osayleiskaavaehdotus nähtävillä 27.8.2020 – 28.9.2020. Torstaina 3.9.2020 Timo Leskinen (FCG) ja Stiina Seitavuo (Nurmeksen kaupunki) olivat tavattavissa Nurmeksen kaupungintalolla klo 12–18 sekä vastaamassa kysymyksiin kaavaan liittyen.

Kaavaluonnoksesta lausunnon antoivat Pohjois-Karjalan maakuntaliitto, Pohjois-Karjalan ELY-keskus, Pohjois-Savon ELY-keskus, Pohjois-Karjalan alueellinen vastuumuseo, ja Suomen metsäkeskus, itäinen alue. Lausunnot ja niihin annetut vastineet ovat kaavaselostuksen liitteinä.

Kaavasta saatiin yhteensä 5 kirjallista muistutusta ja infotilaisuudessa tuli 4 mielipidettä / kyselyä.

Tehdyn lisäselvityksen, lausuntojen, muistutusten ja neuvottelujen perusteella kaavaehdotusta on muutettu mm.:

- Osoitettu yhdet uudet rakennuspaikat Pienilahteen ja Lehmilammelle.

- Poistettu Lautiaissaaren ja Lautiaissaaren kohdalta mantereelta yhteensä 12 uutta rakennuspaikat maaomistajan esityksestä.
- Siirretty Kurkilahden toinen rakennuspaikka sekä toinen muutettu rantasaunan rakennuspaikaksi.
- Muutettu kahden rakennuspaikan käyttötarkoitus RA:sta A:ksi sekä muutettu yksi RA-paikka rantasaunan rakennuspaikaksi.
- Lisätty 3 SR-2 kohdetta sekä yksi SR-1 kohde. Muutettu yksi kohde SR-1:stä SR-2:een.
- Lehmilahteen osoitettu s-2 alue ehdotuksen s-1-alueen sijalle.
- s-1-alueen määräystä on muutettu ja sillä on korvattu luo-1 merkintä.
- ma-1, sk-1 sekä kaavan yleismääräyksiä on muokattu.
- Kaavaselostusta on päivitetty ja muokattu.

Kuopiossa 5.2.2021

FCG Finnish Consulting Group Oy

Timo Leskinen
DI